

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUĐOK VŠEOBECNÉHO SÚDU (deviata komora)

zo 17. júla 2024*

„Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika – Misia EUCAP Sahel – Niger – Členovia personálu vyslaní členskými štátmi – Psychické obťažovanie – Zamietnutie žiadosti o náhradu škody – Žaloba o neplatnosť – Neexistencia záujmu na podaní žaloby – Nepripustnosť – Mimozmluvná zodpovednosť – Právo na ľudskú dôstojnosť – Články 1 a 31 Charty základných práv – Proces mediácie – Neoznámenie správy ombudsmana – Nevykonanie odporúčaní ombudsmana – Právo na riadnu správu vecí verejných – Článok 41 Charty základných práv – Povinnosť starostlivosti – Nemajetková ujma – Majetková ujma – Príčinná súvislosť“

Vo veci T-371/22,

Marco Montanari, bydliskom v Reggio Emilia (Taliansko), v zastúpení: S. Rodrigues a A. Champetier, advokáti,

žalobca,

proti

EUCAP Sahel Niger, v zastúpení: E. Raoult, advokátka,

žalovanej,

VŠEOBECNÝ SÚD (deviata komora),

v zložení: predseda komory L. Truchot (spravodajca), sudcovia H. Kanninen a T. Perišin,

tajomník: L. Ramette, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania, najmä na:

– námietku voči právomoci a námietku neprípustnosti vznesené žalovanou podaním, ktoré bolo doručené do kancelárie Všeobecného súdu 30. septembra 2022,

– pripomienky žalobcu k týmto námietkam doručené do kancelárie Všeobecného súdu 4. novembra 2022,

– uznesenie o spojení konania o týchto námietkach s konaním vo veci samej zo 16. decembra 2022,

* Jazyk konania: francúzština.

po pojednávaní z 29. novembra 2023,

vyhlásil tento

Rozsudok¹

- 1 Žalobca Marco Montanari sa svojou žalobou jednak na základe článku 263 ZFEÚ domáha zrušenia rozhodnutia misie Európskej únie v oblasti spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky (SBOP) v Nigeri (EUCAP Sahel Niger, ďalej len „misia“) z 28. apríla 2022, ktorým sa zamietajú jeho žiadosti o náhradu škody zo 4. februára 2022, a jednak na základe článku 268 ZFEÚ náhrady škody, ktorá mu údajne vznikla v dôsledku psychického obťažovania a porušenia práva na riadnu správu vecí verejných a povinnosti starostlivosti.

Okolnosti predchádzajúce sporu

- 2 Žalobca bol od 14. apríla 2015 vyslaný talianskou vládou na prácu v misii ako politický poradca.
- 3 V septembri 2016 bolo vyslanie žalobcu na prácu v misii obnovené do 14. apríla 2018.
- 4 Dňa 8. marca 2017 požiadal žalobca zástupcu vedúceho misie, aby začal disciplinárne konanie proti pracovníkovi zodpovednému za tlač a verejné informácie (ďalej len „PPIO“) z dôvodu obťažovania, ktorého bol žalobca obeťou z jeho strany (ďalej len „prvá sťažnosť z 8. marca 2017“).
- 5 V ten istý deň žalobca požiadal zástupcu vedúceho misie, aby začal disciplinárne konanie proti vedúcemu misie a PPIO, ako aj proti prvej osobe, ktorá podpísala povolenie na dovolenku priznanú PPIO na ten účel, aby sa pozemnou cestou 25. a 26. februára 2017 dostavil do Burkiny Faso, a to z dôvodu, že na jednej strane takáto cesta predstavuje zo strany PPIO nelojálne správanie voči autorite misie a jednak uvedené povolenie na dovolenku predstavovalo zo strany vedúceho misie hrubú nedbanlivosť, ktorá porušila povinnosť starostlivosti. Subsidiárne, za predpokladu, že zástupca vedúceho misie bol prvým podpisujúcim uvedeného povolenia na dovolenku, žalobca požiadal vedúceho misie, aby postúpil jeho žiadosť o začatie disciplinárneho konania riaditeľstvu útvaru pre plánovanie a vedenie civilných operácií (CPCC) Európskej služby pre vonkajšiu činnosť (ESVČ) a spresnil, že v takomto prípade tiež žiada o začatie disciplinárneho konania proti zástupcovi vedúceho misie z dôvodu hrubej nedbanlivosti (ďalej len „druhá sťažnosť z 8. marca 2017“).
- 6 Dňa 24. marca 2017 zástupca vedúceho misie informoval žalobcu, že konanie o prvej sťažnosti z 8. marca 2017 bolo uzavreté bez prijatia ďalších opatrení.
- 7 Dňa 28. marca 2017 žalobca informoval riaditeľa CPCC ako veliteľa civilnej časti (COC) misie o podaní prvej a druhej sťažnosti z 8. marca 2017 a požiadal ho, aby prevzal vybavenie týchto dvoch sťažností (ďalej len „podnet z 28. marca 2017“).
- 8 Dňa 15. mája 2017 zástupca COC informoval vedúceho misie o tom, že druhú sťažnosť z 8. marca 2017 vybavil ako otázku riadenia bez toho, aby pristúpil k formálnemu disciplinárnemu konaniu.

¹ Uvádzajú sa iba tie body rozsudku, ktorých uverejnenie považuje Všeobecný súd za užitočné.

- 9 Dňa 17. júla 2017 žalobca požiadal COC o začatie vyšetrovania z dôvodu obťažovania proti vedúcemu misie a jeho zástupcovi (ďalej len „podnet zo 17. júla 2017“). Neskôr v ten istý deň vedúci misie zaslal žalobcovi písomné varovanie z dôvodu, že sa k nemu na stretnutí, ktoré sa konalo 10. apríla správal neúctivo (ďalej len „prvé písomné varovanie“).
- 10 Dňa 18. júla 2017 žalobca prvé písomné varovanie postúpil COC a požiadal ho, aby ho zohľadnil v rámci vyšetrovania podnetu zo 17. júla 2017.
- 11 Dňa 20. júla 2017 bol žalobca informovaný o vymenovaní zamestnanca CPCC (ďalej len „ombudsman“) určeného na posúdenie situácie na mieste v priebehu nasledujúceho týždňa.
- 12 V dňoch 25. a 26. júla 2017 mal ombudsman viacero rozhovorov v rámci misie, z ktorých niektoré so žalobcom.
- 13 Dňa 27. júla 2017 personálne oddelenie misie (ďalej len „personálne oddelenie“) požiadalo žalobcu, aby vyplnil formulár hodnotenia svojho výkonu najneskôr do 4. augusta 2017 s cieľom obnoviť jeho vyslanie od 14. apríla 2018.
- 14 V ten istý deň vedúci personálneho oddelenia zaslal žalobcovi v nadväznosti na žiadosť, aby žalobca odôvodnil dni nepovolennej neprítomnosti na pracovisku, aktualizovaný výpis jeho nároku na dovolenku.
- 15 Dňa 28. júla 2017 žalobca informoval COC o komunikácii s personálnym oddelením zmienenej v bodoch 13 a 14 vyššie s cieľom jej založenia do spisu týkajúceho sa podnetu zo 17. júla 2017.
- 16 Dňa 29. júla 2017 vydal ombudsman svoju správu (ďalej len „správa z 29. júla 2017“).
- 17 Dňa 23. augusta 2017 žalobca oznámil personálnemu oddeleniu, že nebude žiadať o predĺženie svojho vyslania na prácu v misii od 14. apríla 2018.
- 18 Dňa 25. októbra 2017 žalobca informoval COC o nových skutočnostiach s cieľom doplniť spis týkajúci sa podnetu zo 17. júla 2017.
- 19 Dňa 22. novembra 2017 misia informovala talianske orgány, že žalobca sa nachádzal v situácii neospravedlnenej neprítomnosti v období od 17. do 20. novembra 2017 a že má v úmysle zadržať vyplatenie diét žalobcovi za štyri dni.
- 20 Dňa 23. novembra 2017 vedúci misie zamietol žiadosť žalobcu o dodatočné odôvodnenie neodôvodnenej neprítomnosti v trvaní troch dní a zaslal mu druhé písomné varovanie (ďalej len „druhé písomné varovanie“). V ten istý deň žalobca požiadal COC o začatie nového vyšetrovania z dôvodu, že skutočnosti uvedené v bode 19 vyššie predstavujú obťažovanie zo strany vedúceho misie a jeho zástupcu (ďalej len „podnet z 23. novembra 2017“).
- 21 Dňa 28. novembra 2017 žalobca informoval COC, že mu bola zadržaná výplata mzdy za tri dni, a tiež ho požiadal, aby objasnil svoje stanovisko k podnetom zo 17. júla a 23. novembra 2017.
- 22 Dňa 4. decembra 2017 žalobca zaslal zástupcovi generálneho tajomníka ESVČ poverenému CPCC obsah podnetov zo 17. júla a 23. novembra 2017.

- 23 Dňa 17. januára 2018 žalobca požiadal generálneho tajomníka ESVČ, aby ho čo najskôr informoval o záveroch ombudsmana a o opatreniach prijatých v nadväznosti na podnety zo 17. júla a 23. novembra 2017.
- 24 Dňa 18. marca 2018 žalobca odstúpil z funkcie politického poradcu misie.
- 25 Dňa 10. apríla 2018 COC v odpovedi na list uvedený v bode 23 vyššie oznámil žalobcovi, že údajné porušenia, ktoré žalobca oznámil, patria do „otázok riadenia misie“ a že „skutočnosti uvedené v spise neodôvodňujú začatie disciplinárneho konania“ (ďalej len „rozhodnutie z 10. apríla 2018“).
- 26 Dňa 31. júla 2018 žalobca požiadal okrem iného o prístup k správe z 29. júla 2017.
- 27 ESVČ rozhodnutím z 24. októbra 2018 s konečnou platnosťou zamietla žiadosť o sprístupnenie informácií uvedenú v bode 26 vyššie.
- 28 Rozsudkom z 12. decembra 2019, Montanari/ESVČ (T-692/18, neuvverejnený, EU:T:2019:850), Všeobecný súd zrušil rozhodnutie z 24. októbra 2018.
- 29 Dňa 13. decembra 2019, ako aj 13. marca a 9. júla 2020 sa žalobca spýtal ESVČ na dôsledky rozsudku uvedeného v bode 28 vyššie.
- 30 Listom z 24. júla 2020 ESVČ postúpila žalobcovi celú správu z 29. júla 2017 s výnimkou osobných údajov týkajúcich sa ostatných dotknutých osôb.
- 31 Dňa 26. mája 2021 žalobca požiadal ESVČ o zaplatenie sumy 971 395,92 eura ako náhrady majetkovej, nemajetkovej a psychickej ujmy, ktorá bola spôsobená psychickým obťažovaním a porušením práva na riadnu správu vecí verejných a povinnosti starostlivosti, ktoré žalobca pripísal misii.
- 32 Dňa 24. septembra 2021 ESVČ zamietla žiadosť o náhradu škody uvedenú v bode 31 vyššie najmä z dôvodu, že žalobca nebol nikdy zamestnaný ESVČ a že misia predstavovala subjekt úplne odlišný od ESVČ, a to tak z právneho, ako aj prevádzkového hľadiska.
- 33 Dňa 22. decembra 2021 žalobca zaslal ESVČ sťažnosť na základe článku 90 ods. 2 Služobného poriadku úradníkov Európskej únie (ďalej len „služobný poriadok“) s cieľom napadnúť rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o náhradu škody uvedenej v bode 31 vyššie.
- 34 Žalobca dvoma samostatnými listami zo 4. februára 2022 požiadal Radu Európskej únie a misiu o zaplatenie sumy 972 395,92 eura ako náhrady majetkovej, fyzickej a psychickej ujmy, ktorá vyplývala zo skutočností spočívajúcich v psychickom obťažovaní a porušení práva na riadnu správu vecí verejných a povinnosti starostlivosti (ďalej len, pokiaľ ide o žiadosť adresovanú misii, „tretia žiadosť o náhradu škody“).
- 35 Dňa 25. marca 2022 Rada zamietla žiadosť o náhradu škody uvedenú v bode 34 vyššie, ktorá jej bola zaslaná.
- 36 Dňa 28. apríla 2022 misia zamietla tretiu žiadosť o náhradu škody.
- 37 Dňa 30. mája 2022 ESVČ zamietla sťažnosť uvedenú v bode 33 vyššie.

Návrhy účastníkov konania

- 38 Žalobca v podstate navrhuje, aby Všeobecný súd:
- zrušil rozhodnutie z 28. apríla 2022, ktorým bola zamietnutá tretia žiadosť o náhradu škody,
 - uložil misii povinnosť zaplatiť mu sumu vo výške 982 840 eur,
 - uložil Komisii povinnosť nahradiť trovy konania.
- 39 Misia v podstate navrhuje, aby Všeobecný súd:
- zamietol žalobu ako podanú na nepríslušný súd,
 - subsidiárne zamietol žalobu ako neprípustnú,
 - subsidiárne v druhom rade zamietol žalobu ako nedôvodnú,
 - uložil žalobcovi povinnosť nahradiť trovy konania.

Právny stav

O námietke voči právomoci

- 40 Misia tvrdí, že Všeobecný súd nemá právomoc rozhodnúť o tejto žalobe z dôvodu, že žalobca vykonával funkciu politického poradcu misie ako expert vyslaný talianskym ministerstvom zahraničných vecí v súlade s článkom 7 ods. 2 rozhodnutia Rady 2012/392/SZBP zo 16. júla 2012 o misii Európskej únie v rámci SBOP v Nigeri (EUCAP Sahel Niger) (Ú. v. EÚ L 187, 2012, s. 48).
- 41 Misia sa tak domnieva, že každá sťažnosť žalobcu súvisiaca s výkonom jeho úloh musí byť podaná proti talianskym vnútroštátnym orgánom. V tejto súvislosti sa misia odvoláva na žalobu, ktorú žalobca podal na talianskom súde. Uvádza tiež riešenie použité Všeobecným súdom v uznesení z 23. apríla 2015, Chatzianagnostou/Rada a i. (T-383/13, neuvverejnené, EU:T:2015:246), ktoré bolo potvrdené Súdny dvorom.
- 42 Žalobca spochybňuje námietku voči právomoci vznesenú misiou, pričom najmä spresňuje, že žalobu, ktorú podal na oddelení pracovných sporov Tribunale di Roma (súd v Ríme, Taliansko), nesúvisí s treťou žiadosťou o náhradu škody a s prejednávanou žalobou.
- 43 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že rozhodnutím 2012/392 bola misia zriadená na podporu budovania kapacít nigerských bezpečnostných orgánov v oblasti boja proti terorizmu a organizovanej trestnej činnosti.
- 44 Konkrétne článok 7 ods. 1 rozhodnutia 2012/392 stanovuje, že personál misie sa skladá najmä z personálu vyslaného členskými štátmi, inštitúciami Únie a ESVČ, ktorí znášajú náklady na člena personálu, ktorého vyslali, vrátane cestovných nákladov na miesto nasadenia a z miesta nasadenia, miezd, zdravotného poistenia a príspevkov s výnimkou diét.

- 45 Okrem toho je pravda, že článok 7 ods. 2 rozhodnutia 2012/392 stanovuje, že členský štát, inštitúcia Únie alebo ESVČ zodpovedajú za riešenie akýchkoľvek nárokov súvisiacich s vyslaním, ktoré tento nimi vyslaný člen personálu uplatní alebo ktoré sa ho týkajú, a za začatie akéhokoľvek konania voči vyslanej osobe.
- 46 V prvom rade však z judikatúry vydanéj v súvislosti s ustanoveniami upravujúcimi činnosť iných misií patriacich do spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (SZBP), ktoré sú formulované podobne, či dokonca v rovnakom znení ako rozhodnutie 2012/392, vyplýva, že keďže personál, ktorý vyslali členské štáty, a personál, ktorý vyslali inštitúcie Únie, podlieha rovnakým pravidlám, pokiaľ ide o výkon jeho funkcií na mieste pôsobenia, súd Únie má právomoc preskúmať zákonnosť aktov personálneho riadenia týkajúcich sa personálu vyslaného členskými štátmi, ktorých cieľom je pokryť potreby týchto misií na mieste pôsobenia (pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. júla 2016, H/Rada a i., C-455/14 P, EU:C:2016:569, body 50 a 55).
- 47 Akýkoľvek iný výklad by mal totiž predovšetkým ten následok, že keď sa ten istý akt personálneho riadenia, ktorý sa týka operácií v mieste pôsobenia vzťahuje na personál vyslaný členskými štátmi a zároveň na personál vyslaný inštitúciami Únie, rozhodnutie prijaté voči personálu vyslanému členskými štátmi by mohlo byť nezlučiteľné s rozhodnutím vydaným súdom Únie voči personálu vyslanému inštitúciami Únie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. júla 2016, H/Rada a i., C-455/14 P, EU:C:2016:569, bod 57).
- 48 V dôsledku toho Všeobecný súd, a v prípade odvolania Súdny dvor, majú právomoc takéto akty preskúmať. Táto právomoc vyplýva, pokiaľ ide o preskúmanie zákonnosti uvedených aktov, z článku 263 ZFEÚ a, pokiaľ ide o spory v oblasti mimozmluvnej zodpovednosti, z článku 268 ZFEÚ v spojení s článkom 340 druhým odsekom ZFEÚ pri zohľadnení článku 19 ods. 1 ZEÚ a článku 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“) (rozsudok z 19. júla 2016, H/Rada a i., C-455/14 P, EU:C:2016:569, bod 58).
- 49 V druhom rade treba konštatovať, že žalobca tým, že predložil Všeobecnému súdu návrhy uvedené v bode 38 vyššie, otvoril otázku zákonnosti aktov personálneho riadenia týkajúcich sa činností na mieste pôsobenia a nie otázky spojené s vyslaním v zmysle článku 7 ods. 2 rozhodnutia 2012/392.
- 50 Z tretej žiadosti o náhradu škody a z návrhov žalobcu totiž vyplýva, že žalobca vytýka vedúcemu misie, že prijal voči nemu, v čase keď bol vyslaný do misie a bol pridelený na výkon práce na mieste pôsobenia, rozhodnutia, ktoré môžu vykazovať znaky psychického obťažovania, ktoré je v rozpore s ustanoveniami Charty zaručujúcimi právo na zdravie a právo na dôstojnosť pracovníkov. Okrem toho tiež vytýka COC misie, a nie talianskym orgánom, porušenie práva na riadnu správu vecí verejných a povinnosti starostlivosti pri riešení podnetov vo veci psychického obťažovania, ktoré žalobca podal počas obdobia jeho vyslania na mieste pôsobenia.
- 51 Okrem toho z judikatúry vyplýva, že Všeobecný súd vyhlásil, že má právomoc rozhodovať o podobných sporoch, ktoré vznikli medzi zamestnancom členského štátu vyslaným na misiu v oblasti SZBP a členom medzinárodného personálu misie prijatého na zmluvnom základe bez toho, aby tomu bránilo v tomto poslednom uvedenom prípade ustanovenie jednej zo zmlúv o prijímaní do zamestnania týkajúce voľby právomoci v prospech súdu členského štátu (rozsudky z 12. apríla 2018, PY/EUCAP Sahel Niger, T-763/16, EU:T:2018:181, a z 18. novembra 2020, H/Rada, T-271/10 RENV II, EU:T:2020:548).

- 52 V treťom rade tvrdenia uvedené misiou nemôžu spochybníť právomoc Všeobecného súdu rozhodnúť o tomto spore.
- 53 Po prvé sa totiž misia nemôže účinne odvolávať na riešenie, ktoré Všeobecný súd prijal v uznesení z 23. apríla 2015, Chatzianagnostou/Rada a i. (T-383/13, neverejnené, EU:T:2015:246), keďže toto uznesenie, ktoré nebolo predmetom odvolania, bolo prijaté pred vyhlásením rozsudku z 19. júla 2016, H/Rada a i., (C-455/14 P, EU:C:2016:569), a judikatúry citovanej v bode 51 vyššie. Riešenie prijaté Všeobecným súdom vo vyššie uvedenom uznesení tak nemožno považovať za riešenie odrážajúce súčasný stav práva.
- 54 Po druhé z rozsudku Tribunale di Roma (súd v Ríme) z 19. októbra 2020 vyplýva, že spor, ktorý žalobca začal na tomto súde, sa týkal výpočtu mzdy a základných náhrad, ktoré mu počas obdobia jeho vyslania na misiu vyplácala talianska vláda. Tento spor, ktorého predmet bol odlišný od predmetu prejednávanej žaloby, sa teda netýka zákonnosti aktov riadenia misie alebo vzniku jej zodpovednosti pri prijatí takýchto aktov, a preto nemá vplyv na právomoc Všeobecného súdu rozhodnúť o tejto žalobe.
- 55 V dôsledku toho námietka voči právomoci vznesená misiou nie je dôvodná a musí sa zamietnuť.

O námietke neprípustnosti

- 56 Misia v podstate vznáša päť námietok neprípustnosti založených po prvé na tom, že skutky, ktoré sa jej vytýkajú, jej nemožno pripísať, po druhé na zmeškaní lehoty na podanie žaloby, po tretie na päťročnej alebo štvorročnej premlčacej dobe, po štvrté na neúplnosti tretej žiadosti o náhradu škody a po piate na neexistencii žalobného dôvodu uvádzaného na podporu návrhov na zrušenie.
- 57 Okrem toho, keďže Všeobecný súd v rámci opatrení na zabezpečenie priebehu konania zohľadnil *ex offo* otázku prípustnosti návrhov na zrušenie, je potrebné preskúmať túto otázku ako prvú.

O prípustnosti návrhov na zrušenie

- 58 Z ustálenej judikatúry vyplýva, že žaloba o neplatnosť podaná fyzickou alebo právnickou osobou je prípustná iba vtedy, ak má táto osoba právny záujem na zrušení napadnutého aktu. Predpokladom takéhoto záujmu je, že samotné zrušenie aktu musí byť spôsobilé vyvolať právne následky, a teda žaloba musí byť spôsobilá svojím výsledkom priniesť prospech pre toho účastníka konania, ktorý ju podal. Záujem na konaní teda predstavuje podstatnú a prvú podmienku akejkoľvek žaloby na súd. Naopak záujem na konaní chýba vtedy, keď by priaznivý výsledok žaloby v žiadnom prípade nemohol priniesť žalujúcej strane zadostučinenie (pozri rozsudok zo 6. júla 2023, Julien/Rada, C-285/22 P, neverejnený, EU:C:2023:551, bod 47 a citovanú judikatúru).
- 59 Okrem toho treba pripomenúť, že je na žalobcovi, aby predložil dôkaz o svojom záujme na konaní. Aby totiž bola žaloba o neplatnosť podaná fyzickou alebo právnickou osobou prípustná, je potrebné, aby žalobca náležite odôvodnil záujem, ktorý má na zrušení tohto aktu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 20. decembra 2017, Binca Seafoods/Komisia, C-268/16 P, EU:C:2017:1001, bod 45 a citovanú judikatúru).

- 60 Ak teda neexistuje žiadne takéto odôvodnenie, táto otázka prípustnosti žaloby predstavuje námietku verejného poriadku, ktorú musí Všeobecný súd vzniesť z úradnej povinnosti (pozri rozsudok z 24. novembra 2021, LTTE/Rada, T-160/19, neuvyverejnený, EU:T:2021:817, bod 65 a citovanú judikatúru).
- 61 Okrem toho podľa rovnako ustálenej judikatúry žaloba o náhradu škody založená na článku 340 druhom odseku ZFEÚ bola zavedená ako samostatný prostriedok, ktorý má v rámci systému opravných prostriedkov svoju osobitnú funkciu a podlieha podmienkam výkonu stanoveným na účely jeho osobitného cieľa (pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. marca 2021, Carvalho a i./Parlament a Rada, C-565/19 P, neuvyverejnený, EU:C:2021:252, bod 101 a citovanú judikatúru).
- 62 Žaloba o náhradu škody sa totiž odlišuje od žaloby o neplatnosť v tom, že nesmeruje k späťvzatiu, zrušeniu alebo zmene aktu spôsobujúceho ujmu ale k náhrade škody spôsobenej inštitúciou, orgánom, úradom alebo agentúrou Únie (pozri v tomto zmysle rozsudky z 24. októbra 1973, Merkur-Außenhandel/Komisia, 43/72, EU:C:1973:108, bod 4, a z 1. februára 2023, Klymenko/Rada, T-470/21, neuvyverejnený, EU:T:2023:26, bod 58 a citovanú judikatúru).
- 63 Cieľom návrhov smerujúcich buď k zrušeniu zamietavého stanoviska zo strany inštitúcie, orgánu, úradu alebo agentúry Únie k priznaniu práva na náhradu škody, ktoré žalobca okrem iného uplatňuje na základe článkov 268 a 340 ZFEÚ alebo k tomu, aby Všeobecný súd konštatoval povinnosť dotknutej inštitúcie, orgánu, úradu alebo agentúry uznať existenciu takéhoto práva je teda dosiahnuť konštatovanie, že dotknutá inštitúcia, orgán, úrad alebo agentúra sú povinné nahradiť škodu a musia byť zamietnuté ako neprípustné, keďže žalobca v zásade nepreukázal nijaký záujem na prednesení takýchto návrhov popri svojom návrhu na náhradu škody (pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudok z 13. júna 1972, Compagnie d’approvisionnement, de transport et de crédit et Grands Moulins de Paris/Komisia, 9/71 a 11/71, EU:C:1972:52, body 9 až 11; pozri tiež analogicky rozsudok z 3. októbra 2019, DQ a i./Parlament, T-730/18, EU:T:2019:725, bod 42 a citovanú judikatúru).
- 64 V prejednávanej veci je nesporné, že žalobca požaduje od Všeobecného súdu okrem náhrady majetkovej a nemajetkovej ujmy, ktoré pripisuje misii, zrušenie rozhodnutia, ktorým sa zamietajú jeho tretia žiadosť o náhradu škody, ktorej cieľom bolo zmierlivým spôsobom dosiahnuť náhradu tej istej ujmy.
- 65 V odpovedi na opatrenie na zabezpečenie priebehu konania, ktorým Všeobecný súd vyzval účastníkov konania, aby zaujali stanovisko k záujmu žalobcu domáhať sa zrušenia rozhodnutia z 28. apríla 2022, ktorým misia zamietla jeho tretiu žiadosť o náhradu škody, však žalobca uviedol, že svojím návrhom na zrušenie nehľadá iný prospech, než aký by získal, ak by sa vyhovel jeho návrhu na náhradu škody.
- 66 Treba teda konštatovať, že žalobca nepreukázal záujem na tom, aby sa popri svojom návrhu na náhradu škody domáhal aj zrušenia rozhodnutia misie, ktorým sa zamietajú jeho tretia žiadosť o náhradu škody. Návrhy na zrušenie treba preto zamietnuť ako neprípustné bez toho, aby bolo potrebné preskúmať štvrtú námietku neprípustnosti alebo piatu námietku, ktoré sa osobitne týkajú týchto návrhov.

O prvej námietke neprípustnosti založenej na tom, že skutky, ktoré sú jej vytýkané, nemožno pripísať misii

- 67 Misia tvrdí, že nemôže byť zodpovedná za vybavenie podnetov, ktoré žalobca podal od 28. marca 2017, keďže tieto podnety boli adresované orgánu odlišnému od misie, a to COC. V tejto súvislosti sa odvoláva na ustanovenia článku 9 písm. c) a článku 11 Etického a disciplinárneho kódexu pre civilné misie spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky (SBOP) Únie (ďalej len „kódex správania“).
- 68 Rovnako misia spresňuje, že žalobca jej nemôže vytýkať, že mala začať sporové konanie proti ESVČ, aby získala prístup k správe z 29. júla 2017, keďže misia nie je ani autorom, ani adresátom tejto správy a nekontrolovala prístup k nej.
- 69 Žalobca spochybňuje dôvodnosť tvrdení misie.
- 70 V tejto súvislosti je podľa ustálenej judikatúry potrebné, aby žaloba o náhradu škody spôsobenej inštitúciou, orgánom, úradom alebo agentúrou Únie bola podaná proti tejto inštitúcii, orgánu, úradu alebo agentúre (pozri v tomto zmysle rozsudok z 23. marca 2004, Ombudsman/Lamberts, C-234/02 P, EU:C:2004:174, bod 67, a uznesenie z 15. novembra 2017, Pilla/Komisia a EACEA, T-784/16, neuvyverejnené, EU:T:2017:806, bod 70).
- 71 Otázka určenia inštitúcie, orgánu, úradu alebo agentúry povereného zastupovaním Únie v rámci žaloby o mimozmluvnú zodpovednosť založenej na článku 268 ZFEÚ a článku 340 druhom odseku ZFEÚ tak patrí do rámca posudzovania prípustnosti tejto žaloby (pozri v tomto zmysle uznesenie z 2. februára 2015, Gascogne Sack Deutschland a Gascogne/Európska únia, T-577/14, neuvyverejnené, EU:T:2015:80, bod 22 a citovanú judikatúru).
- 72 Predovšetkým je nesporné, že pochybenia, ktoré žalobca označuje za charakteristické pre situáciu psychického obťažovania a ktoré sú predmetom prvého žalobného dôvodu na podporu jeho nárokov na náhradu škody, sú podľa jeho písomných vyjadrení spojené s určitými aktmi prijatými vedúcim misie a jeho zástupcom, ako aj vedúcim personálneho oddelenia, ktorý konal na ich zodpovednosť.
- 73 Žalobca sa konkrétne sťažuje po prvé, že vedúci misie ho vylúčil z týždenných politických stretnutí medzi ním a vedúcim delegácie Únie v Nigeri (ďalej len „delegácia“), po druhé, že od vedúceho misie dostal prvé písomné varovanie 17. júla 2017, menej ako jednu hodinu po podnete z toho istého dňa, po tretie, že dostal od personálneho oddelenia 27. júla 2017, teda v deň nasledujúci po odchode ombudsmana, žiadosť o vyplnenie formulára na hodnotenie výkonov s cieľom obnoviť jeho vyslanie v apríli 2018 a po štvrté, že mu bol od vedúceho personálneho oddelenia v ten istý deň doručený aktualizovaný výpis jeho nároku na dovolenku, a to v nadväznosti na žiadosť uvedeného oddelenia, aby odôvodnil dni nepovolenej neprítomnosti na pracovisku.
- 74 Článok 6 ods. 1 rozhodnutia 2012/392 v znení účinnom v tom čase pritom stanovoval, že vedúci misie je zodpovedný za misiu na mieste pôsobenia a že jej velí a riadi ju. Článok 6 ods. 1a toho istého rozhodnutia spresňoval, že vedúci misie môže na svoju celkovú zodpovednosť delegovať úlohy riadenia v personálnej oblasti na členov personálu misie. Napokon článok 6 ods. 2 uvedeného rozhodnutia stanovoval, že vedúci misie velí personálu, tímom a jednotkám prispievajúcich štátov a riadi ich.

- 75 Akty uvedené v bode 73 vyššie, ktoré žalobca misii vytýka v rámci prvého žalobného dôvodu uvedeného na podporu návrhov na náhradu škody tak súvisia s výkonom právomocí vedúceho misie, ktoré mu vyplývajú z rozhodnutia 2012/392, a teda s výkonom mandátu misie, za ktorý musí byť v súlade s článkom 13 ods. 4 tohto rozhodnutia považovaný za zodpovedného.
- 76 Okrem toho misia nepreukázala a dokonca ani netvrdila, že by akty opísané v tomto prvom žalobnom dôvode predstavovali závažné pochybenie vedúceho misie, za ktoré by mal len on niesť zodpovednosť v súlade s článkom 13 ods. 4 rozhodnutia 2012/392.
- 77 Za týchto podmienok treba prvú námietku neprípustnosti zamietnuť ako nedôvodnú, pokiaľ ide o prvý žalobný dôvod uvedený na podporu návrhov na náhradu škody.
- 78 V druhom rade žalobca v rámci druhého žalobného dôvodu uvedeného na podporu návrhov na náhradu škody tvrdí, že viaceré porušenia, ktoré vytýka nielen vedúcemu misie, ale aj COC, predstavujú porušenia práva na riadnu správu vecí verejných a povinnosti starostlivosti pripísateľné misii.
- 79 Žalobca sa konkrétne sťažuje, po prvé na to, že vedúci misie a COC v primeranej lehote nevybavili jeho sťažnosti a podnety, po druhé, na neoznámenie zistení a odporúčania uvedených v správe z 29. júla 2017 a, po tretie, na nevykonanie tohto odporúčania zo strany COC.
- 80 V tejto súvislosti treba po prvé uviesť, že článok 4 ods. 1 rozhodnutia 2012/392 stanovoval, že misia ako organizácia krízového riadenia má jednotné velenie a že článok 5 ods. 1 toho istého rozhodnutia označoval riaditeľa CPCC v rámci ESVČ za COC misie. Článok 5 ods. 2 tohto rozhodnutia tak stanovoval, že COC velí misii a riadi ju na strategickej úrovni a jeho článok 5 ods. 3 stanovoval, že COC zabezpečuje v súvislosti s vedením operácií riadne a efektívne vykonávanie rozhodnutí Rady, ako aj rozhodnutí Politického a bezpečnostného výboru (PBV), a to aj tým, že vedúcemu misie dáva podľa potreby pokyny na strategickej úrovni a poskytuje mu poradenstvo a technickú podporu.
- 81 Z týchto ustanovení vyplýva, že nebránia tomu, aby COC prijal akty personálneho riadenia potrebné na výkon mandátu misie v mieste pôsobenia (pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudok zo 4. decembra 2019, H/Rada, C-413/18 P, neuvverejnený, EU:C:2019:1044, body 69 až 71).
- 82 Po druhé z ustanovení kódexu správania prijatého rozhodnutím Rady z 18. júla 2016 vyplýva, že COC je oprávnený prijímať akty personálneho riadenia potrebné na výkon mandátu misie na mieste pôsobenia.
- 83 V tejto súvislosti z článku 6 ods. 3 kódexu správania, ktorý sa podľa jeho článku 1 ods. 1 písm. a) uplatňuje rovnako na všetkých členov civilných misií Únie v rámci SBOP, vrátane členov vyslaných členskými štátmi, vyplýva, že každý podnet týkajúci sa prípadného nesplnenia povinnosti zo strany vedúceho misie sa musí adresovať COC.
- 84 Ďalej z článku 9 kódexu správania tiež vyplýva, že orgánom zodpovedným za ďalšie kroky, ktoré treba prijať v prípade možného porušenia zo strany vedúceho misie, je COC, ktorý vykonáva velenie a riadenie misie pod politickou kontrolou a strategickým riadením PBV a celkovou právomocou Vysokého predstaviteľa. V súlade s článkom 11 toho istého kódexu môže COC

v takomto prípade vyšetovanie uzavrieť bez prijatia ďalších opatrení, zaoberať sa vecou ako so záležitosťou týkajúcou sa riadenia bez toho, aby využil formálne disciplinárne konanie, alebo môže začať predbežné alebo disciplinárne vyšetovanie.

- 85 Napokon článok 10 kódexu správania stanovuje podmienky, za ktorých COC môže svojho zástupcu požiadať, aby v osobitnej situácii neodvolateľne prevzal zodpovednosť vedúceho misie.
- 86 Porušenia uvedené v bode 79 vyššie, ktoré žalobca pripisuje misii v rámci druhého žalobného dôvodu sa tak spájajú s výkonom právomocí COC, ktoré mu vyplývajú z rozhodnutia 2012/392 a kódexu správania, a teda s výkonom mandátu misie, za ktorý musí byť misia zodpovedná v súlade s článkom 13 ods. 4 tohto rozhodnutia.
- 87 V dôsledku toho žalobca správne podal žalobu o náhradu škody proti misii z dôvodu nesplnenia povinností opísaných v bode 79 vyššie, ktoré žalobca pripisuje COC. Z toho vyplýva, že prvá námietka neprípustnosti musí byť tiež zamietnutá ako nedôvodná, pokiaľ ide o druhý žalobný dôvod, a preto musí byť táto námietka neprípustnosti zamietnutá v celom rozsahu.

O druhej námietke neprípustnosti založenej na oneskorenom podaní žaloby

- 88 Misia tvrdí, že rozhodnutie z 10. apríla 2018 predstavuje administratívne rozhodnutie, ktoré spôsobuje ujmu v zmysle článku 263 ZFEÚ. Keďže žalobca toto rozhodnutie nenapadol v lehote dvoch mesiacov od jeho oznámenia alebo pri príležitosti oznámenia správy z 29. júla 2017, ku ktorému došlo 23. júla 2020, žalobcovi zaniklo právo domáhať sa zodpovednosti misie z dôvodu protiprávnosti tohto rozhodnutia.
- 89 Misia tiež tvrdí, že žalobca neuviedol dôvody, pre ktoré nepodal žalobu o neplatnosť proti prvému a druhému písomnému varovaniu.
- 90 Žalobca argumenty misie spochybňuje.
- 91 V tejto súvislosti z judikatúry uvedenej v bode 61 vyššie, ktorá sa týka samostatnej povahy žaloby o náhradu škody vyplýva, že prípadná neprípustnosť žaloby o zrušenie rozhodnutia, ktoré spôsobilo ujmu, nemá automaticky za následok neprípustnosť žaloby o náhradu uvedenej ujmy (pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. marca 2021, Carvalho a i./Parlament a Rada, C-565/19 P, neuvverejnený, EU:C:2021:252, bod 101 a citovanú judikatúru).
- 92 Hoci účastník konania môže postupovať tak, že podá žalobu o náhradu škody, pričom žiadne ustanovenie ho nenúti domáhať sa zrušenia protiprávneho aktu, ktorý mu spôsobuje ujmu, napriek tomu nemôže týmto spôsobom obchádzať neprípustnosť návrhu, ktorý sa týka rovnakej protiprávnosti a smeruje k rovnakému peňažnému výsledku (pozri rozsudok z 25. marca 2021, Carvalho a i./Parlament a Rada, C-565/19 P, neuvverejnený, EU:C:2021:252, bod 102 a citovanú judikatúru).
- 93 Žaloba o náhradu škody sa teda musí vyhlásiť za neprípustnú, ak v skutočnosti smeruje k späťvzatiu, zrušeniu alebo zmene individuálneho rozhodnutia, ktoré nadobudlo právoplatnosť, a v prípade, že by sa jej vyhovel, malo by to za následok odstránenie všetkých alebo časti právnych účinkov tohto rozhodnutia. Tak je to v prípade, ak sa žalujúca strana prostredníctvom žaloby o náhradu škody usiluje dosiahnuť ten istý výsledok, ktorý jej mal zabezpečiť úspech žaloby

o neplatnosť, ktorú opomenula podať včas (pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. marca 2021, Carvalho a i./Parlament a Rada, C-565/19 P, neuvverejnený, EU:C:2021:252, bod 103 a citovanú judikatúru).

- 94 Rovnako musí byť ako neprípustná zamietnutá žaloba o náhradu škody, ktorá je formulovaná ako príkaz a ktorej cieľom nie je nahradiť škodu pripísateľnú protiprávnemu aktu alebo nečinnosti ale zmeniť sporný akt (pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. marca 2021, Carvalho a i./Parlament a Rada, C-565/19 P, neuvverejnený, EU:C:2021:252, bod 105).
- 95 V prejednávanej veci sa žalobca žalobou o náhradu škody domáha náhrady škody, ktorú mu údajne spôsobili pochybenia vedúceho misie a COC uvedené v bodoch 73 a 79 vyššie, z ktorých niektoré možno kvalifikovať ako rozhodnutia s nepriaznivým vplyvom na jeho osobu, z dôvodu, že tieto pochybenia charakterizujú jednak situáciu psychického obťažovania zakázanú ustanoveniami Charty a jednak porušenie povinnosti starostlivosti a práva na riadnu správu vecí verejných.
- 96 Takáto žaloba sa teda netýka späťvzatia, zrušenia ani zmeny prípadných rozhodnutí, ktoré mohli byť prijaté vedúcim misie a COC a ktoré nadobudli právoplatnosť, ale náhrady ujmy pripísateľnej misii z dôvodu prijatia týchto rozhodnutí. Konkrétne z písomností predložených žalobcom nevyplýva, že by sa dožadoval uloženia povinnosti, na základe ktorej by misia mala začať predbežné alebo disciplinárne vyšetrowanie voči vedúcemu misie a jeho zástupcovi, čo by znamenalo domáhať sa zrušenia rozhodnutia z 10. apríla 2018. Z toho vyplýva, že konečná povaha tohto individuálneho rozhodnutia nemôže byť prekážkou prípustnosti žaloby.
- 97 Napokon samostatná povaha žaloby o náhradu škody pripomenutá v bodoch 61 a 91 vyššie takisto zbavila žalobcu povinnosti odôvodniť, prečo nepodal žalobu o neplatnosť proti prvému a druhému písomnému varovaniu.
- 98 V dôsledku toho treba túto druhú námietku neprípustnosti zamietnuť ako nedôvodnú.

O tretej námietke neprípustnosti založenej na päťročnej alebo štvorročnej premlčacej dobe

- 99 Misia tvrdí, že žalobca podal proti nej žalobu päť rokov po tom, čo nastali predmetné skutkové okolnosti, pričom žiadosť o náhradu škody jej zaslal až vo februári 2022. Tvrdí tiež, že žalobca sa o štyri roky neskôr nemohol opierať o správu z 29. júla 2017.
- 100 Žalobca spochybňuje argumentáciu misie, pričom namieta, že žaloba je v súlade s ustanoveniami článku 46 prvého odseku Štatútu Súdneho dvora Európskej únie.
- 101 V tejto súvislosti treba v prvom rade pripomenúť, že podľa článku 21 prvého odseku Štatútu Súdneho dvora uplatniteľného na konanie pred Všeobecným súdom v súlade s článkom 53 prvým odsekom tohto štatútu a podľa článku 76 písm. d) Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu musí každá žaloba obsahovať označenie predmetu sporu, návrhov rozhodnutia, ako aj stručné vysvetlenie dôvodov návrhu, na ktorých je založená, pričom toto označenie musí byť dostatočne jasné a presné, aby umožnilo žalovanému pripraviť si svoju obhajobu a Všeobecnému súdu rozhodnúť o žalobe, a to prípadne aj bez ďalších podporných informácií (pozri uznesenie zo 7. septembra 2022, Rosca/Komisija, C-802/21 P, neuvverejnený, EU:C:2022:677, bod 4 a citovanú judikatúru).

- 102 Konkrétne, podstatné skutkové a právne okolnosti, na ktorých je žaloba založená, musia vyplynúť koherentným a zrozumiteľným spôsobom už z textu samotnej žaloby (rozsudok z 3. júna 2021, Maďarsko/Parlament, C-650/18, EU:C:2021:426, bod 78).
- 103 Konkrétne súdu Únie najmä neprislúcha, aby odpovedal na tvrdenia uvedené účastníkom konania, ktoré nie sú dostatočne jasné a presné, pokiaľ nie sú nijako osobitne rozvedené a nesprevádza ich osobitná argumentácia na ich podporu (pozri rozsudok z 18. novembra 2021, Grécko/Komisia, C-107/20 P, neuvěřený, EU:C:2021:937, bod 76 a citovanú judikatúru).
- 104 Okrem toho požiadavka presnosti, ktorá vyplýva z článku 21 Štatútu Súdneho dvora a článku 76 rokovacieho poriadku, sa analogicky vzťahuje aj na žalovaného, ak vznesie námietku neprípustnosti, keďže cieľom takejto požiadavky je len umožniť druhému účastníkovi konania pripraviť si svoju obhajobu a súdu vykonať preskúmanie, a to tým skôr, ak žalovaný tvrdí, že žaloba je neprípustná z dôvodu premlčania.
- 105 Z ustálenej judikatúry totiž vyplýva, že na rozdiel od procesných lehôt dodržanie premlčacej lehoty nie je otázkou verejného poriadku a nemôže byť preskúmané z úradnej povinnosti súdom Únie ale musí byť vznesené dotknutou stranou s cieľom ukončiť konanie o určenie zodpovednosti (pozri v tomto zmysle rozsudky z 8. novembra 2012, Evropaiki Dynamiki/Komisia, C-469/11 P, EU:C:2012:705, bod 51 a citovanú judikatúru, a z 5. septembra 2019, Európska únia/Guardian Europe a Guardian Europe/Európska únia, C-447/17 P a C-479/17 P, EU:C:2019:672, bod 99 a citovanú judikatúru).
- 106 V prejednávanej veci, po prvé, zo spisu vyplýva, že hoci misia uviedla lehotu piatich rokov, po uplynutí ktorej bola podaná táto žaloba, nespresnila právny základ tejto námietky neprípustnosti ani sa neodvolala na článok 46 Štatútu Súdneho dvora, podľa ktorého sa žaloby proti Únii v oblasti mimozmluvnej zodpovednosti premlčávajú po uplynutí piatich rokov od udalosti, ktorá ich vyvolala.
- 107 Po druhé zo spisu vyplýva, že misia tiež uviedla dobu štyroch rokov odlišnú od doby stanovenej v článku 46 Štatútu Súdneho dvora, ktorá údajne bráni tomu, aby sa žalobca mohol odvolávať na správu z 29. júla 2017 bez toho, aby na podporu tohto tvrdenia uviedla konkrétne ustanovenia.
- 108 Po tretie aj za predpokladu, že by misia mala v úmysle uplatniť päťročnú premlčaciu dobu stanovenú v článku 46 Štatútu Súdneho dvora, neuviedla, aká bola podľa jej názoru skutočnosť zakladajúca vznik nároku uplatneného žalobcom v rámci tejto žaloby, ani začiatok plynutia premlčacej lehoty, ani neuviedla právne a skutkové dôvody, pre ktoré sa domnieva, že uvedená pohľadávka je premlčaná.
- 109 Za týchto podmienok treba konštatovať, že námietka neprípustnosti vznesená misiou a založená na päťročnej alebo štvorročnej premlčacej dobe nie je doplnená dostatočnými spresneniami na posúdenie jej dôvodnosti.
- 110 V dôsledku toho treba túto tretiu námietku neprípustnosti zamietnuť ako nedostatočne presnú, a teda ako neprípustnú.

O dôvodnosti návrhov na náhradu škody

- 111 Na podporu svojich návrhov na náhradu škody žalobca v podstate uvádza štyri žalobné dôvody, z ktorých prvý je založený na porušení článkov 1 a 31 Charty, ako aj článku 12a ods. 3 služobného poriadku tým, že bol obeťou psychického obťažovania zo strany vedúceho misie a jeho zástupcu, druhý je založený na porušení povinnosti starostlivosti a práva na riadnu správu vecí verejných, tretí je založený na existencii skutočnej a určitej ujmy a štvrtý je založený na existencii priamej súvislosti medzi porušeniami uvedenými v rámci prvého a druhého žalobného dôvodu a ujmov uvedenou v rámci tretieho žalobného dôvodu.
- 112 Pred preskúmaním argumentácie žalobcu treba spresniť podmienky, za ktorých môže vzniknúť zodpovednosť misie voči členovi personálu, ktorý bol k nej vyslaný z členského štátu.

O podmienkach vzniku zodpovednosti misie

- 113 Po prvé z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že na to, aby mimozmluvná zodpovednosť Únie mohla vzniknúť v danom prípade, je okrem iných podmienok nevyhnutné, aby osoba, ktorá sa domáha náhrady škody alebo ujmy, o ktorej sa domnieva, že ju utrpela v dôsledku konania alebo aktu Únie, preukázala existenciu porušenia právneho pravidla, ktorého cieľom je priznať práva jednotlivcom (pozri rozsudok z 22. septembra 2022, IMG/Komisia, C-619/20 P a C-620/20 P, EU:C:2022:722, bod 145 a citovanú judikatúru).
- 114 Okrem toho toto porušenie musí byť v zásade dostatočne závažné, čo je požiadavka, ktorá samotná závisí od právomoci posúdenia, ktorou disponuje inštitúcia, orgán, úrad alebo agentúra Únie, ktorá porušila toto pravidlo, a od toho, či táto inštitúcia, orgán, úrad alebo agentúra prekročila hranice stanovené pre túto právomoc zjavným a závažným spôsobom, najmä vzhľadom na stupeň jasnosti a presnosti uvedeného pravidla, na ťažkosti s výkladom alebo uplatnením, ktoré z toho môžu vyplývať, ako aj zložitost situácie, ktorú treba upraviť (pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. septembra 2022, IMG/Komisia, C-619/20 P a C-620/20 P, EU:C:2022:722, bod 146 a citovanú judikatúru).
- 115 Z ustálenej judikatúry však vyplýva, že vzhľadom na zvýšenú zodpovednosť Únie, keď koná ako zamestnávateľ, samotné konštatovanie protiprávnosti, ktorej sa podľa okolností dopustil menovací orgán (ďalej len „MO“) alebo orgán oprávnený uzatvárať pracovné zmluvy (ďalej len „OUPZ“) postačuje na to, aby sa prvá z troch podmienok potrebných na vznik zodpovednosti Únie za škodu spôsobenú jej úradníkom a zamestnancom z dôvodu porušenia práva verejnej služby Únie považovala za splnenú, a to, v dôsledku uvedeného, bez toho, aby bolo potrebné skúmať, či ide o „dostatočne závažné“ porušenie právnej normy, ktorej cieľom je priznať práva jednotlivcom (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. júna 2020, AL/Komisia, T-83/19, neuvěřený, EU:T:2020:254, body 66 a 67).
- 116 Spory v oblasti verejnej služby podľa článku 270 ZFEÚ a článkov 90 a 91 služobného poriadku, vrátane sporov týkajúcich sa náhrady škody spôsobenej úradníkovi alebo zamestnancovi, sa totiž riadia osobitnými pravidlami v porovnaní s pravidlami vyplývajúcimi zo všeobecných zásad, ktorými sa riadi mimozmluvná zodpovednosť Únie v rámci článku 268 ZFEÚ a článku 340 druhého odseku ZFEÚ. Na rozdiel od akéhokoľvek iného jednotlivca má úradník alebo zamestnanec Únie s inštitúciou, orgánom, úradom alebo agentúrou, ktorej podlieha, pracovnoprávny vzťah vyznačujúci sa rovnováhou vzájomných práv a povinností, ktorá sa odráža

v povinnosti inštitúcie, orgánu, úradu alebo agentúry vynaložiť vo vzťahu k dotknutej osobe starostlivosť (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 14. decembra 2022, SU/AEAPP, T-296/21, EU:T:2022:808, bod 73 a citovanú judikatúru).

- 117 Ako je uvedené v bode 46 vyššie, na zamestnancov členského štátu vyslaných do misie členskými štátmi, hoci sa na nich nevzťahuje služobný poriadok, sa naďalej vzťahujú rovnaké pravidlá, ako sú pravidlá uplatniteľné na zamestnancov vyslaných inštitúciami Únie, ktorých situácia sa riadi služobným poriadkom, pokiaľ ide o výkon ich funkcií na mieste pôsobenia.
- 118 V dôsledku toho samotné konštatovanie protiprávnosti postačuje na to, aby sa považovala za splnenú prvá z troch podmienok potrebných na vznik zodpovednosti Únie za škodu spôsobenú zamestnancovi z členského štátu vyslanému do misie pri výkone jeho funkcie na mieste pôsobenia (pozri analogicky rozsudok z 18. novembra 2020, H/Rada, T-271/10 RENV II, EU:T:2020:548, bod 104).
- 119 Za týchto podmienok prináleží Všeobecnému súdu, aby postupne preskúmal porušenia uvádzané žalobcom na podporu prvého a druhého žalobného dôvodu, aby overil, či sú preukázané, bez toho, aby bolo potrebné skúmať, či sú dostatočne závažné.

O prvom žalobnom dôvode založenom na porušení článkov 1 a 31 Charty, ako aj článku 12a služobného poriadku

- 120 Žalobca tvrdí, že štyri porušenia uvedené v bode 73 vyššie, ktoré boli uvedené v správe z 29. júla 2017 a ktoré pre potreby tohto rozsudku treba považovať za časti žalobného dôvodu na podporu prvého žalobného dôvodu, sú charakteristické pre situáciu psychického obťažovania, ktorého bol údajne obeťou a ktoré je zakázané článkami 1 a 31 Charty, ako aj článkom 12a ods. 3 služobného poriadku, ktorý je uplatniteľný analogicky.
- 121 Misia tvrdenia žalobcu spochybňuje.
- 122 Pred preskúmaním štyroch častí žalobného dôvodu uvedených v bode 120 vyššie a vykonaním ich posúdenia z hľadiska ich kontextu treba po prvé posúdiť, či sa žalobca môže účinne dovolávať článku 12a ods. 3 služobného poriadku, po druhé pripomenúť definíciu psychického obťažovania a požadovanú úroveň dôkazu v danej oblasti, po tretie pripomenúť podmienky, za ktorých musí orgán, ktorý je zamestnávateľom, poskytnúť pomoc úradníkovi alebo zamestnancovi, ktorý tvrdí, že je obeťou psychického obťažovania, a po štvrté určiť mieru preskúmania Všeobecným súdom v prejednávanej veci.

– O uplatniteľnosti článku 12a ods. 3 služobného poriadku na spor

- 123 Treba pripomenúť, že na úradníkov alebo odborníkov členských štátov, ktorí sú vyslaní a ktorí príležitostne pôsobia v inštitúcii, orgáne, úrade alebo agentúre Únie sa štatút nevzťahuje (pozri v tomto zmysle rozsudok z 15. apríla 2010, Gualtieri/Komisia, C-485/08 P, EU:C:2010:188, bod 83 a citovanú judikatúru).
- 124 V dôsledku toho ustanovenia služobného poriadku týkajúce sa psychického obťažovania a ochrany úradníkov a dočasných alebo zmluvných zamestnancov Únie pri výkone ich funkcie nie sú priamo uplatniteľné na žalobcu.

- 125 Zamestnanci vyslaní na misiu inštitúciami Únie, ktorých postavenie sa riadi služobným poriadkom, a zamestnanci vyslaní členskými štátmi však musia podľa rozhodnutia 2012/392 podliehať rovnakým pravidlám, pokiaľ ide o výkon ich funkcie na mieste pôsobenia. Na základe zásady rovnosti zaobchádzania je Všeobecný súd povinný analogicky uplatniť na situáciu žalobcu ustanovenia služobného poriadku týkajúce sa psychického obťažovania a ochrany úradníkov a dočasných alebo zmluvných zamestnancov pri výkone ich funkcie, ako aj judikatúru vydanú na základe týchto ustanovení (pozri analogicky rozsudok z 18. novembra 2020, H/Rada, T-271/10 RENV II, EU:T:2020:548, bod 44 a citovanú judikatúru).
- 126 Zásada rovnosti zaobchádzania zakotvená v článku 20 Charty totiž predstavuje všeobecnú zásadu práva Únie, ktorá vyžaduje, aby sa v porovnateľných situáciách nepostupovalo rozdielne a v rozdielnych situáciách rovnako, ak takýto postup nie je objektívne odôvodnený (pozri rozsudok zo 14. júla 2022, Komisia/VW a i., C-116/21 P až C-118/21 P, C-138/21 P a C-139/21 P, EU:C:2022:557, bod 95 a citovanú judikatúru).
- 127 Požiadavka týkajúca sa porovnateľnej povahy situácií na účely určenia existencie porušenia zásady rovnosti zaobchádzania sa má posudzovať z hľadiska všetkých prvkov, ktoré ich charakterizujú, a najmä s ohľadom na predmet a cieľ aktu, ktorým sa zavádza predmetné rozlišovanie, pričom na tento účel sa musia zohľadniť zásady a ciele oblasti, do ktorej tento akt patrí. Pokiaľ dotknuté situácie nie sú porovnateľné, rozdielne zaobchádzanie s predmetnými situáciami nepredstavuje porušenie rovnosti pred zákonom zakotvenej v článku 20 Charty (pozri rozsudok zo 14. júla 2022, Komisia/VW a i., C-116/21 P až C-118/21 P, C-138/21 P et C-139/21 P, EU:C:2022:557, bod 96 a citovanú judikatúru).
- 128 Hoci je teda pravda, že členovia personálu vyslaní do misie členskými štátmi sa neriadia služobným poriadkom, na rozdiel od členov personálu vyslaných inštitúciami, tento rozdiel v situácii nemôže objektívne odôvodniť, aby prví uvedení zamestnanci pri výkone svojich úloh na mieste pôsobenia, a teda v situácii, ktorá je porovnateľná so situáciou zamestnancov vyslaných inštitúciami, nepožívali rovnakú úroveň a rovnaké pravidlá ochrany pred psychickým obťažovaním.
- 129 V dôsledku toho sa žalobca môže účinne dovolávať článku 12a služobného poriadku popri článkoch 1 a 31 Charty.
- *O definícii psychického obťažovania a požadovanej úrovni dôkazu*
- 130 V prvom rade treba pripomenúť, že článok 1 a článok 31 ods. 1 Charty stanovujú na jednej strane, že ľudská dôstojnosť je nedotknuteľná a že sa musí rešpektovať a ochraňovať, a na druhej strane, že každý pracovník má právo na pracovné podmienky, ktoré zohľadňujú jeho zdravie, bezpečnosť a dôstojnosť.
- 131 Okrem toho článok 12a služobného poriadku stanovuje, že každý úradník sa musí zdržať všetkých foriem psychického alebo sexuálneho obťažovania.
- 132 Konkrétne na strane jednej pojem „psychické obťažovanie“ je v zmysle článku 12a ods. 3 služobného poriadku definovaný ako „nevhodné správanie“, ktoré má podobu fyzického správania, hovoreného slova, činov, gest alebo písaného slova a ktoré trvá „počas určitého obdobia, opakuje sa alebo je systematické“, čo znamená, že psychické obťažovanie treba chápať ako proces, ktorý sa nevyhnutne odohráva v čase a predpokladá existenciu opakovanej alebo pokračujúcej činnosti, ktorá je „úmyselná“, a nie „náhodná“. Na druhej strane na to, aby toto

správanie, hovorené slovo, činy, gestá alebo písané slovo spadali pod pojem „psychické obťažovanie“, musia mať za následok poškodenie osobnosti, dôstojnosti alebo fyzickej alebo psychickej integrity osoby (pozri rozsudok z 2. júna 2022, EM/Parlament, C-299/21 P, neuvěřený, EU:C:2022:429, bod 102 a citovanú judikatúru).

- 133 Nie je však potrebné preukazovať, že predmetné správanie, hovorené slovo, činy, gestá alebo písané slovo boli uskutočnené s úmyslom poškodiť osobnosť, dôstojnosť alebo fyzickú či psychickú integritu osoby. Inými slovami, o psychické obťažovanie môže ísť bez toho, aby bolo preukázané, že obťažujúci mal v úmysle svojím konaním poškodiť obeť alebo úmyselne zhoršiť jej pracovné podmienky. Postačuje, aby tieto konania, ak boli spáchané úmyselne, také následky objektívne vyvolali (pozri rozsudok z 20. októbra 2021, ZU/Komisia, T-671/18 a T-140/19, neuvěřený, EU:T:2021:715, bod 57 a citovanú judikatúru).
- 134 V druhom rade, keďže dotknuté konania musia mať podľa článku 12a ods. 3 služobného poriadku zneužívajúcu povahu, označenie za „obťažovanie“ podlieha podmienke, že jeho skutková podstata je dostatočne objektívna v tom zmysle, že nestranný a rozumný pozorovateľ, ktorý má obvyklú citlivosť a je vystavený rovnakým podmienkam, ho bude považovať za neprímerané a hodné kritiky (pozri rozsudok z 20. októbra 2021, ZU/Komisia, T-671/18 a T-140/19, neuvěřený, EU:T:2021:715, bod 58 a citovanú judikatúru).
- 135 V treťom rade psychické obťažovanie môže z dôvodu jeho samotnej definície byť výsledkom súboru rozličných prejavov správania, ktoré samé osebe nemusia predstavovať psychické obťažovanie, ale ktoré pri komplexnom posúdení a v ich kontexte, vrátane hľadiska ich akumulácie v čase, možno považovať za psychické obťažovanie. Práve preto pri posudzovaní otázky, či žalujúcou stranou uvádzané prejavy správania predstavujú psychické obťažovanie, treba preskúmať skutkové okolnosti tak samostatne, ako aj spoločne, a to ako prvky celkového pracovného prostredia, ktoré tvoria prejavy správania členov personálu vo vzťahu k inému členovi tohto personálu (pozri rozsudok z 20. októbra 2021, ZU/Komisia, T-671/18 a T-140/19, neuvěřený, EU:T:2021:715, bod 59 a citovanú judikatúru).
- 136 Vo štvrtom rade každé rozhodnutie, ktoré bolo prijaté v období, počas ktorého osoba tvrdí, že bola obeťou psychického obťažovania, a ktorého zákonnosť nebola ako taká spochybnená, je skutkovou okolnosťou, ktorá môže predstavovať nepriamy dôkaz obťažovania, ktorý treba okrem iných zohľadniť bez toho, aby bolo potrebné preskúmať jeho zákonnosť alebo aby uplynutie lehôt na podanie žaloby voči tomuto rozhodnutiu bránilo tomu, aby súd konštatoval existenciu obťažovania. Je teda na sudcovi, aby posúdil, či rozhodnutie ako skutkový prvok môže byť považované za znak psychického obťažovania, a to s prihliadnutím na príslušný skutkový kontext ako celok (pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. júna 2021, FD/Entreprise commune Fusion for Energy, T-641/19, neuvěřený, EU:T:2021:388, bod 44).

– *O povinnosti inštitúcie, orgánu, úradu alebo agentúry, ktorá je zamestnávateľom, poskytnúť pomoc v prípade obvinení z psychického obťažovania*

- 137 Treba pripomenúť, že z ustálenej judikatúry vyplýva, že článok 24 služobného poriadku bol koncipovaný s cieľom chrániť úradníkov Únie pred akýmkoľvek obťažovaním alebo ponižujúcim zaobchádzaním najmä zo strany ich nadriadených alebo spolupracovníkov (pozri rozsudok z 9. decembra 2020, GV/Komisia, T-705/19, neuvěřený, EU:T:2020:590, bod 76 a citovanú judikatúru).

- 138 Keď teda MO alebo OOUPZ rozhoduje podľa článku 90 ods. 1 služobného poriadku o žiadosti o pomoc v zmysle článku 24 uvedeného služobného poriadku, musí na základe povinnosti poskytnúť pomoc, ktorá mu prináleží, v situácii, keď je tento orgán konfrontovaný s udalosťou, ktorá je nezlučiteľná s riadnym a nerušeným výkonom služby, zasiahnuť so všetkým potrebným dôrazom a reagovať s rýchlou a starostlivosťou, ktorú si vyžadujú okolnosti prípadu, s cieľom zistiť skutkový stav a so znalosťou veci z neho vyvodiť vhodné dôsledky. Na tento účel stačí, aby úradník alebo zamestnanec, ktorý sa domáha ochrany zo strany MO alebo OOUPZ predložil *prima facie* dôkazy o existencii konania, ktorého je podľa jeho tvrdenia predmetom. V prípade, že takéto skutočnosti existujú, príslušná inštitúcia, orgán, úrad alebo agentúra má prijať vhodné opatrenia, a to najmä tým, že uskutoční administratívne vyšetrovanie na účely zistenia skutkových okolností, ktoré sú predmetom sťažnosti, a to v spolupráci s osobou, ktorá sťažnosť podala, a s vzhľadom na výsledky vyšetrovania prijať potrebné opatrenia, ako napríklad začatie disciplinárneho konania voči obvinenej osobe v prípade, že administratívny orgán po skončení administratívneho vyšetrovania dospeje k záveru o existencii psychického obťažovania (rozsudky z 3. októbra 2019, DQ a i./Parlament, T-730/18, EU:T:2019:725, bod 80 a zo 14. júla 2021, AI/ECDC, T-65/19, EU:T:2021:454, bod 64).
- 139 Konkrétne v prípade tvrdení o existencii psychického obťažovania zahŕňa povinnosť poskytnúť pomoc predovšetkým povinnosť administratívneho orgánu preskúmať vážne, urýchlene a pri zachovaní absolútnej dôvernosti žiadosť o pomoc, v ktorej sa namieta obťažovanie, a informovať žiadateľa o spôsobe vybavenia jeho žiadosti (rozsudok z 3. októbra 2019, DQ a i./Parlament, T-730/18, EU:T:2019:725, bod 81).
- 140 Napokon Všeobecný súd, ktorý rozhoduje o žalobnom dôvode založenom na porušení článku 12a služobného poriadku, musí skúmať, či sa dotknutá inštitúcia, orgán, úrad alebo agentúra dopustili nesprávneho posúdenia skutkového stavu vzhľadom na definíciu obťažovania uvedenú v tomto ustanovení, a nie zjavne nesprávneho posúdenia týchto skutočností (pozri rozsudok z 9. decembra 2020, GV/Komisia, T-705/19, neuvyverejnený, EU:T:2020:590, bod 81 a citovanú judikatúru).
- 141 Konkrétne dôvodnosť rozhodnutia, ktorým sa zamieta žiadosť o pomoc bez toho, aby bolo začaté administratívne vyšetrovanie, musí súd posúdiť vzhľadom na skutočnosti, o ktorých sa dotknutá inštitúcia, orgán, úrad alebo agentúra dozvedela najmä od žiadateľa o pomoc (pozri v tomto zmysle rozsudok z 9. decembra 2020, GV/Komisia, T-705/19, neuvyverejnený, EU:T:2020:590, bod 82 a citovanú judikatúru).

– *O miere preskúmania Všeobecným súdom v prejednávanej veci*

- 142 Na účely určenia miery preskúmania uplatniteľnej v prejednávanej veci prináleží Všeobecnému súdu, aby posúdil, či správa z 29. júla 2017 zodpovedá výsledku administratívneho vyšetrovania v zmysle judikatúry citovanej v bodoch 138 a 141 vyššie, ktorého cieľom bolo preukázať skutočnosti, na ktorých sa zakladali podnety z 28. marca a 17. júla 2017.
- 143 Ak totiž nejde o taký prípad, Všeobecnému súdu prináleží, aby na základe ustanovení a zásad pripomenutých v bodoch 130 až 141 vyššie pri preskúmaní príslušných častí žalobného dôvodu posúdil, či štyri porušenia vytýkané žalobcom vedúcemu misie a jeho zástupcovi síce nepredstavujú prípady psychického obťažovania ale predstavujú nepriame dôkazy takéhoto obťažovania, ktoré by odôvodňovali začatie administratívneho vyšetrovania.

- 144 V tejto súvislosti z rozhodnutia z 10. apríla 2018 vyplýva, že správu z 29. júla 2017 vypracoval zamestnanec CPCC v rámci ESVČ na základe článku 11 ods. 1 písm. b) kódexu správania, ktorý oprávňuje COC, aby v prípade podnetu, ktorý poukazuje na konanie vedúceho misie posudzoval vec ako otázku riadenia bez toho, aby vykonal formálne disciplinárne konanie, a prípadne aby využil mediálne konanie.
- 145 Zdá sa teda, že správa z 29. júla 2017 bola vypracovaná s cieľom informovať o pokuse o mediáciu a nie s cieľom preukázať v rámci predbežného alebo disciplinárneho vyšetrovania upraveného v článku 11 ods. 1 písm. c) a d) kódexu správania dôvodnosť obvinení z psychického obťažovania uvedených v podnetoch z 28. marca a 17. júla 2017.
- 146 Tento výklad je podporený skutočnosťou, že ombudsman vo svojej správe z 29. júla 2017 výslovne nezaujal stanovisko k otázke, či skutky vytýkané žalobcom vedúcemu misie a jeho zástupcovi boli charakteristické pre situáciu obťažovania alebo predstavovali nepriame dôkazy takej situácie.
- 147 Je pravda, že zo záverov správy z 29. júla 2017 možno vyvodiť, že ombudsman implicitne konštatoval, že niektoré skutky, ktoré žalobca misii vytýka, najmä tie, ktoré sú predmetom štyroch častí uvedených na podporu prvého žalobného dôvodu, predstavujú nepriame dôkazy psychického obťažovania.
- 148 V týchto záveroch totiž ombudsman navrhuje opatrenie smerujúce k upokojeniu situácie, konkrétne dočasné pridelenie žalobcu do Bruselu (Belgicko) po letných dovolenkách, pričom výslovne odkazuje na vnútroštátne právne predpisy týkajúce sa obťažovania, ako aj na pravidlá uplatniteľné na inštitúcie Únie, ktoré stanovujú možnosť neformálnej fázy pred začatím formálneho konania, a to z dôvodu, že v prejednávanej veci boli podmienky vhodné na takúto neformálnu fázu.
- 149 Misia si však osobné posúdenie ombudsmana uvedené v správe z 29. júla 2017 nevzala za svoje.
- 150 Konkrétne treba uviesť, že rozhodnutím z 10. apríla 2018, ktoré bolo prijaté po skončení vyslania žalobcu na misiu, ho COC informoval o tom, že podnety z 28. marca a 17. júla 2017 boli vybavené ako otázka riadenia v súlade s článkom 11 ods. 1 písm. b) kódexu správania bez toho, aby začal predbežné alebo disciplinárne vyšetrovanie alebo začal formálne disciplinárne konanie voči vedúcemu misie a jeho zástupcovi.
- 151 Treba teda konštatovať, že tým, že takto konala, misia dospela k záveru, že tvrdenia o psychickom obťažovaní obsiahnuté v podnetoch z 28. marca a 17. júla 2017 neboli dôvodné alebo že boli prinajmenšom nedostatočne podložené na to, aby predstavovali nepriame dôkazy odôvodňujúce začatie predbežného alebo disciplinárneho vyšetrovania.
- 152 Keďže misia rozhodnutím z 10. apríla 2018 upustila od administratívneho vyšetrovania s cieľom overiť dôvodnosť tvrdení žalobcu a nezaujala stanovisko k tej možnosti, že by porušenia, ktoré žalobca vytýka vedúcemu misie a jeho zástupcovi boli charakteristické pre situáciu psychického obťažovania, takéto rozhodnutie sa vo svojich účinkoch rovná zamietnutiu žiadosti o pomoc bez začatia administratívneho vyšetrovania, ktorého dôvodnosť musí Všeobecný súd v súlade s judikatúrou citovanou v bode 141 vyššie posúdiť vzhľadom na skutočnosti, ktoré boli žalobcom oznámené misii.

– O prvej časti týkajúcej sa vylúčenia žalobcu z týždenných politických stretnutí medzi vedúcim misie a vedúcim delegácie

- 153 Na podporu tejto časti žalobca v podstate tvrdí, že jeho vylúčenie z týždenných politických stretnutí medzi vedúcim misie a vedúcim delegácie (ďalej len „stretnutia štábu“) predstavuje nepriamy dôkaz o psychickom obťažovaní, ktorý odôvodňuje začatie administratívneho vyšetrovania.
- 154 V tejto súvislosti z e-mailu z 26. mája 2017 vyplýva, že vedúci misie od tohto dátumu požiadal žalobcu, aby sa už nezúčastňoval na stretnutiach štábu.
- 155 Zo správy z 29. júla 2017 tak vyplýva, že žalobca sa domnieval, že jeho vylúčenie zo stretnutí štábu ho zbavilo dôležitého zdroja informácií potrebných na výkon jeho funkcie politického poradcu, zabránilo mu vo výkone jeho funkcie zabezpečovania koordinácie s delegáciou pri vypracúvaní správ o politických otázkach a poškodilo jeho dobrú povesť.
- 156 Z tejto správy však tiež vyplýva, že po prvé rozhodnutie vedúceho misie z 26. mája 2017 uvedené v bode 154 vyššie nasledovalo po jeho nespokojnosti so žalobcom z dôvodu, že neplnil úlohy uložené na týchto týždenných stretnutiach, a po druhé tieto stretnutia boli politicky citlivé a vedúci misie mal dôvod domnievať sa, že informácie pochádzajúce z týchto stretnutí boli prístupné talianskym orgánom.
- 157 Je pravda, že ombudsman vo svojej správe z 29. júla 2017 dospel k záveru, že vylúčenie žalobcu zo stretnutí štábu a rozhodnutie pozývať ho len na týždenné riadiace stretnutia neboli vzhľadom na jeho funkciu politického poradcu a koordinácie v tejto oblasti udržateľné a že by bolo vhodnejšie, aby sa žalobca príležitostne zúčastňoval na stretnutiach štábu.
- 158 Pokiaľ však ide o prvý dôvod vylúčenia žalobcu zo stretnutí štábu, z e-mailu, ktorý vedúci misie zaslal žalobcovi 6. apríla 2017 vyplýva, že na týchto týždenných stretnutiach bol príspevok žalobcu nulový.
- 159 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že článok 6 ods. 2 a 3 rozhodnutia 2012/392 stanovuje, že vedúci misie velí personálu, tímom a jednotkám prispievajúcich štátov a riadi ich a vydáva pokyny všetkým členom personálu misie, s cieľom účinne viesť misiu na mieste pôsobenia pri zabezpečení jej každodennej koordinácie a riadenia.
- 160 Okrem toho z judikatúry vyplýva, že správny orgán má širokú mieru voľnej úvahy v oblasti organizácie služby (pozri v tomto zmysle rozsudok z 29. októbra 1981, Arning/Komisia, 125/80, EU:C:1981:248, bod 19).
- 161 Žalobca však nepredložil dôkazy, ktoré by mohli vyvrátiť tvrdenia vedúceho misie, podľa ktorých bol jeho príspevok na stretnutiach štábu nulový, takže vzhľadom na širokú mieru voľnej úvahy, ktorou disponoval vedúci misie, a vzhľadom na požiadavku účinnosti pripomenutú v článku 6 rozhodnutia 2012/392 sa nezdá, že by jeho rozhodnutie zbaviť žalobcu akejkoľvek účasti na týchto stretnutiach bolo neprimerané alebo hodné kritiky z hľadiska záujmu služby.
- 162 Po druhé z článku 6 ods. 7 rozhodnutia 2012/392 tiež vyplýva, že bez toho, aby bola dotknutá hierarchia velenia, vedúci misie dostáva politické usmernenia na miestnej úrovni od vedúceho delegácie.

- 163 V dôsledku toho, keďže predmetom stretnutí štábu bolo najmä odovzdávanie miestnych politických usmernení zo strany vedúceho delegácie, nezdá sa, že by prítomnosť žalobcu na týchto stretnutiach bola nevyhnutná.
- 164 Po tretie sa nepreukázalo, dokonca ani netvrdilo, že by stretnutia štábu boli jediným komunikačným kanálom medzi misiou a delegáciou v politických otázkach, takže sa nezdá, že by vylúčenie žalobcu z týchto stretnutí bránilo výkonu jeho funkcie, v časti, v ktorej vyžadovala koordináciu s jeho náprotivkom alebo náprotivkami v delegácii v politických otázkach.
- 165 V dôsledku toho a bez toho, aby bolo potrebné preskúmať druhý dôvod rozhodnutia z 26. mája 2017 uvedený v bode 156 vyššie založený na nerešpektovaní dôvernosti týchto stretnutí a sprístupnení určitých informácií žalobcom talianskym orgánom, toto rozhodnutie vylúčiť žalobcu zo stretnutí štábu nemožno považovať, posudzované samostatne, za nepriamy dôkaz psychického obťažovania vo vzťahu k žalobcovi, takže prvú časť treba zamietnuť ako nedôvodnú.
- *O druhej časti týkajúcej sa prijatia prvého písomného varovania žalobcom 17. júla 2017 menej ako hodinu po podnete z toho istého dňa*
- 166 V rámci tejto časti žalobca v podstate tvrdí, že oznámenie prvého písomného varovania menej ako hodinu potom, ako podal podnet zo 17. júla 2017, predstavuje nepriamy dôkaz psychického obťažovania voči jeho osobe.
- 167 Na úvod treba pripomenúť, že článok 7 ods. 1 kódexu správania stanovuje, že člen misie, ktorý upozornil na prípadné pochybenie za tento podnet alebo v nadväznosti na tento podnet, nie je trestaný za predpokladu, že konal primerane a v dobrej viere.
- 168 V prejednávanej veci z informácií, ktoré uviedli účastníci konania vyplýva, že vedúci misie zaslal 17. júla 2017 žalobcovi písomné varovanie za neúctivé správanie voči jeho osobe na stretnutí, ktoré sa konalo 10. apríla 2017 a na ktorom misia hostila politickú osobnosť členského štátu. Vedúci misie totiž vytkol žalobcovi, že rečou tela veľmi zreteľne vyjadril svoju nespokojnosť s tým, že na schôdzi musí robiť poznámky, hoci to mal robiť on, a že pri každom prejave vedúceho misie používal nevhodné výrazy tváre alebo gestá.
- 169 Konkrétne toto prvé varovanie bolo žalobcovi zaslané 17. júla 2017 menej ako hodinu po tom, čo zaslal COC podnet obviňujúci vedúceho misie a jeho zástupcu z psychického obťažovania.
- 170 Po prvé z článku 11 kódexu správania vyplýva, že na základe správy, v ktorej sa konštatuje prípadné nesplnenie povinnosti musí byť rozhodnutie zodpovedného orgánu o opatreniach, ktoré sa majú prijať v súvislosti s uvedeným nesplnením povinnosti a ktoré môže viesť orgán k tomu, aby vec vybavil ako vec riadenia, prijaté v lehote desiatich pracovných dní.
- 171 Keďže v prejednávanej veci prvé písomné varovanie nevyústilo do formálneho disciplinárneho konania a z jeho názvu vyplýva, že je „riadiacej“ povahy, treba vzhľadom na to, že misia neuviedla iný právny základ, konštatovať, že bolo prijaté v súlade s článkom 11 písm. b) kódexu správania.
- 172 Po druhé hoci zo správy z 29. júla 2017 vyplýva, že vedúci misie ombudsmanovi odôvodnil neskoré zaslanie prvého písomného varovania pokynmi CPCC ESVČ, ktoré ho mali viesť k odkladu zaslania, misia nepredložila nijaký dôkaz o tejto korešpondencii, ktorý by mohol preukázať

existenciu skutočností, na ktorých je postavené toto odôvodnenie. Okrem toho nepreukázala a dokonca ani netvrdila, že by CPCC alebo COC schválili iniciatívu vedúceho misie oznámiť žalobcovi prvé písomné varovanie 17. júla 2017.

- 173 V dôsledku toho, aj za predpokladu, že by lehota desiatich pracovných dní stanovená v článku 11 písm. b) kódexu správania nepredstavovala záväznú lehotu, nič to nemení na tom, že misia neodôvodnila, prečo k zaslaniu prvého písomného varovania došlo 17. júla 2017, viac ako tri mesiace po udalosti, ktorá viedla k tomuto varovaniu, a menej ako hodinu po tom, čo žalobca podal podnet napádajúci vedúceho misie.
- 174 Po tretie je pravda, že žalobca podal podnet zo 17. júla 2017 e-mailom zaslaným výlučne COC a jeho zástupcovi a že misia tvrdí, že vedúci misie a jeho zástupca nevedeli o tomto podnete v čase, keď k nemu došlo.
- 175 Hoci však Všeobecný súd nemôže misiu zaťažiť bremenom preukázania pravdivosti jej tvrdení, keďže takéto bremeno by znamenalo uložiť jej povinnosť predložiť negatívny dôkaz, nemôže ani od žalobcu požadovať, aby preukázal, či a prípadne v ktorý presný dátum COC oznámil vedúcemu misie existenciu a prípadne obsah podnetu zo 17. júla 2017, keďže neexistuje dôvod domnievať sa, že žalobca má tieto informácie k dispozícii.
- 176 Vzhľadom na neexistenciu dôkazu o presnom dátume, kedy COC informoval vedúceho misie o existencii podnetu žalobcu zo 17. júla 2017, a o presnom obsahu tejto informácie treba v prvom rade konštatovať, že misia sa neodvolala na ustanovenia, ktoré by bránili poskytnutiu tejto informácie vedúcemu misie alebo jeho zástupcovi.
- 177 Okrem toho misia Všeobecnému súdu neuviedla ani presný dátum, ku ktorému COC alebo CPCC informovali vedúceho misie o príchode ombudsmana, hoci možno dôvodne predpokladať, že pri poskytnutí tejto informácie sa vedúci misie dozvedel o existencii a prípadne o obsahu podnetu zo 17. júla 2017.
- 178 Z vyššie uvedeného vyplýva, že vzhľadom na to, že misia neodôvodnila oneskorené vypracovanie prvého varovania, tak vzhľadom na lehotu stanovenú v článku 11 kódexu správania, ako aj vzhľadom na neaktuálnosť skutkových okolností, na základe ktorých bolo toto varovanie vydané, a vzhľadom na to, že misia neuviedla presný dátum, kedy sa vedúci misie dozvedel o podnete zo 17. júla 2017, oznámenie tohto varovania menej ako hodinu po tomto podnete možno považovať za neprimerané alebo hodné kritiky.
- 179 Toto oznámenie totiž možno vykladať tak, že jeho cieľom je potrestať žalobcu z dôvodu uvedeného podnetu, v rozpore s požiadavkami stanovenými v článku 7 kódexu správania, a preto predstavuje, posudzované samostatne, nepriamy dôkaz o psychickom obťažovaní.
- 180 V dôsledku toho je druhej časti tohto žalobného dôvodu potrebné vyhovieť.

– *O tretej časti týkajúcej sa žiadosti prijatej žalobcom 27. júla 2017 o vyplnenie formulára na hodnotenie výkonu s cieľom obnoviť jeho vyslanie*

- 181 V rámci tejto časti žalobca v podstate tvrdí, že okamih, ktorý personálne oddelenie vybralo na spustenie procesu hodnotenia jeho výkonov, 27. júl 2017, teda deň nasledujúci po odchode ombudsmana, predstavuje nepriamy dôkaz o psychickom obťažovaní voči jeho osobe.

- 182 Zo správy z 29. júla 2017 konkrétne vyplýva, že žalobca sa domnieval, že proces hodnotenia výkonu nie je upravený pravidlami riadenia personálu misie a že jediným cieľom začatia tohto postupu voči nemu bolo jeho vylúčenie zo služby.
- 183 V tejto súvislosti zo spisu vyplýva, že 6. apríla 2017 sa vedúci misie rozhodol začať postup s cieľom vypracovať správu o hodnotení výkonu (PER) žalobcu a že žalobca s tým nesúhlasil v podstate z dôvodu, že nebola formálne upravená v revidovanom operačnom pláne misie (ďalej len „OPLAN“) z 13. júla 2022.
- 184 Následne 27. júla 2017 zamestnanec personálneho oddelenia zaslal žalobcovi návrh PER na vyplnenie, s novým termínom stanoveným na 4. augusta 2017. Žalobca však opätovne odmietol vyplniť svoju PER z dôvodu, že toto nové konanie bolo predčasné vzhľadom na ukončenie jeho vyslania predpokladané na 14. apríla 2018. Vedúci personálneho oddelenia následne žalobcovi vysvetlil, že tento proces sa týka všetkých členov personálu misie, ktorých vyslanie sa má skončiť najneskôr 30. apríla 2018 a že ak sa ho nezúčastní, jeho pracovné miesto bude vyhlásené za voľné.
- 185 Napokon 23. augusta 2017 vedúci personálneho oddelenia znovu požiadal žalobcu o predloženie jeho riadne vyplnenej PER. Žalobca opätovne túto požiadavku odmietol z dôvodu, že nepožiada o predĺženie svojho vyslania od apríla 2018.
- 186 Na úvod treba spresniť, že článok 7 prílohy IX OPLAN týkajúcej sa ľudských zdrojov podmieňuje predĺženie vyslania vyslaného pracovníka súhlasom vedúceho misie, a to na základe žiadosti dotknutého zamestnanca v tomto zmysle predloženej tri mesiace pred skončením prebiehajúceho obdobia vyslania a priaznivým PER vypracovaným jeho priamym nadriadeným.
- 187 Okrem toho článok 10 prílohy IX OPLAN stanovuje, že všetci členovia misie musia byť pravidelne podrobení PER, najmä pred ich konečným odchodom z misie.
- 188 Napokon misia sa odvolávala na dokument s názvom „Usmernenia pre hodnotenie výkonu v rámci misií EBOP“, z ktorého vyplýva, že proces vypracovania PER sa pred odchodom dotknutého zamestnanca z misie systematicky uskutočňoval na konci každého obdobia vyslania alebo zmluvného obdobia, dôsledne sa odporúčal na konci každého obdobia vyslania alebo pri ukončení platnosti zmluvy, odporúčal sa na konci obdobia šiestich mesiacov v prípade počiatočného vyslania zamestnanca na obdobie jedného roka a bol možný kedykoľvek, keď sa to považovalo za nevyhnutné v prípade zmeny nadriadeného alebo vývoja výkonu dotknutého zamestnanca, v spolupráci s personálnym oddelením.
- 189 V prvom rade treba konštatovať, že hoci možnosť hodnotiť členov personálu misie v prípade zmeny nadriadeného alebo vývoja výkonu dotknutého zamestnanca nie je výslovne upravená v prílohe IX OPLAN, nezdá sa, že by táto norma bránila takejto praxi, keďže článok 10 tejto prílohy nedefinuje vyčerpávajúcim spôsobom situácie, v ktorých musia byť členovia misie hodnotení.
- 190 Okrem toho sa žalobca neodvolával na inú normu, ktorá by bránila hodnoteniu jeho výkonu vedúcim misie.
- 191 Naopak z článku 6 rozhodnutia 2012/392 a z judikatúry uvedenej v bode 160 vyššie vyplýva, že vedúci misie disponuje širokou mierou voľnej úvahy pri rozhodovaní o vypracovaní PER jedného zo svojich podriadených, ak sa domnieva, že tento postup je nevyhnutný na účinnosť misie na mieste pôsobenia.

- 192 Nemožno sa teda domnievať, že by rozhodnutie vedúceho misie zo 6. apríla 2017 o uskutočnení hodnotenia výkonov žalobcu bolo vzhľadom na záujem služby v zásade neprimerané alebo hodné kritiky, a to tým skôr, že z pojednávania vyplýva, že žalobca po júni 2016 už nebol predmetom hodnotenia jeho výkonov.
- 193 V druhom rade však z novej žiadosti personálneho oddelenia z 27. júla 2017 smerujúcej k tomu, aby žalobca vyplnil svoje PER, vyplýva, že táto žiadosť neodkazuje na rozhodnutie vedúceho misie zo 6. apríla 2017 uvedené v bodoch 183 a 192 vyššie, ale na potrebu identifikovať žiadosti o obnovenie vyslania a predvídať prípadné voľné pracovné miesta pre všetkých zamestnancov vyslaných do misie až do 30. apríla 2018 s cieľom zverejniť pracovné miesta zamestnancov, ktorých vyslanie sa skončí k tomuto poslednému uvedenému dátumu.
- 194 Hoci je nesporné, že toto rozhodnutie sa netýkalo len žalobcu, nič to nemení na tom, že misia neuviedla dôvody, pre ktoré personálne oddelenie začalo tento administratívny proces už 27. júla 2017, hoci z článku 7 prílohy IX OPLAN týkajúcej sa ľudských zdrojov vyplýva, že postup hodnotenia zamestnancov, ktorí si želajú požiadať o obnovenie svojho vyslania do misie, sa má uskutočniť pri podaní žiadosti v tomto zmysle z ich strany, najneskôr tri mesiace pred skončením vyslania, teda 14. januára 2018, pokiaľ ide o žalobcu.
- 195 V treťom rade treba konštatovať, že žiadosť personálneho oddelenia uvedená v bodoch 184 a 193 vyššie bola zaslaná v deň nasledujúci po odchode ombudsmana.
- 196 Možno sa pritom dôvodne domnievať, že varovania z 28. marca a 17. júla 2017 a rozhodnutie COC z 20. júla 2017 vyslať ombudsmana na miesto od 25. júla 2017 vyžadovali, aby misia v očakávaní záverov ombudsmana konala voči žalobcovi s obozretnosťou, ktorú ukladá najmä zásada riadnej správy vecí verejných.
- 197 Okrem toho, že táto povinnosť konať obozretné je obsiahnutá v zásade riadnej správy vecí verejných, ktorá je zakotvená v článku 41 Charty (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. júna 2022, SGL Carbon a i./Komisia, C-65/21 P a C-73/21 P až C-75/21 P, EU:C:2022:470, bod 30 a citovanú judikatúru) a konkrétne v povinnosti náležitej starostlivosti, v prejednávanej veci sa vyžaduje aj z dôvodu článku 7 kódexu správania, ktorý zakazuje misii potrestať člena misie, ktorý oznámil prípadné porušenie povinnosti z dôvodu tohto podnetu alebo v nadväznosti na tento podnet.
- 198 Zo správy z 29. júla 2017 tak vyplýva, že ombudsman sa domnieval, že postup personálneho oddelenia, ktorým sa 27. júla 2017, teda bezprostredne po hodnotiacej misii na mieste, zahájil postup hodnotenia žalobcu bol nešťastný a došlo k nemu predčasne v porovnaní s obvyklou praxou.
- 199 V tejto súvislosti sa možno domnievať, že za osobitných okolností, za ktorých bolo prijaté, je rozhodnutie o zahájení hodnotiaceho konania žalobcu v deň nasledujúci po odchode ombudsmana bez toho, aby sa počkalo na jeho závery, a viac ako deväť mesiacov pred skončením vyslania žalobcu, neprimerané alebo hodné kritiky.
- 200 Takéto zahájenie procesu totiž možno vykladať tak, že jeho cieľom bolo vylúčiť žalobcu z misie po skončení jeho vyslania bez toho, aby sa čakalo na návrhy ombudsmana, takže toto rozhodnutie, posudzované samostatne, predstavuje nepriamy dôkaz psychického obťažovania.
- 201 Tretej časti preto treba vyhovieť.

– O štvrtej časti týkajúcej sa doručenia aktualizovaného výpisu nároku na dovolenku žalobcovi v nadväznosti na žiadosť personálneho oddelenia smerujúcu k tomu, aby preukázal dni nepovolenej neprítomnosti na pracovisku

- 202 V rámci tejto časti sa žalobca sťažuje na reakciu vedúceho personálneho oddelenia na jeho oneskorený návrat z dovolenky v júni 2017.
- 203 V tejto súvislosti z e-mailu z 28. júla 2017 adresovaného COC vyplýva, že žalobca doplnil podnet zo 17. júla 2017 výmenou e-mailov medzi ním a vedúcim personálneho oddelenia v súvislosti s jeho návratom z dovolenky v júni 2017, neskôr ako bol pôvodne stanovený deň skončenia dovolenky.
- 204 Z týchto e-mailov konkrétne vyplýva, že žalobcovi bol doručený list, v ktorom bol požiadaný o uvedenie dôvodov, pre ktoré sa vrátil k dovolenky v pondelok 3. júla 2017 namiesto dátumu pôvodne stanoveného na štvrtok 29. júna 2017. V e-maile z 24. júla 2017 žalobca uviedol „osobné dôvody“ a uviedol, že požiadal spolupracovníkov, aby upovedomili misiu, vzhľadom na to, že to nemohol urobiť sám. Následne e-mailom z 27. júla 2017 vedúci personálneho oddelenia zaslal žalobcovi „aktualizovaný výpis nároku na dovolenku“, v ktorom zmienil dni 29. a 30. júna 2017, pričom kópiu zaslal na vedomie najmä vedúcemu misie a jeho zástupcovi. Žalobca uviedol, že si tento dokument nevyžiadal a že si želá poznať dôvody, pre ktoré člen personálu, ktorý s ním o veci komunikoval, poskytol kópiu iným adresátom, keďže ide o dokument, ktorý považoval za prísne dôverný.
- 205 V prvom rade sa ukazuje, že žiadosť personálneho oddelenia o odôvodnenie dovolenky bola datovaná 24. júla 2017 a bola žalobcovi doručená v ten istý deň, takže bola vyhotovená deň pred príchodom ombudsmana.
- 206 Zo spisu však nevyplýva, že by žalobca oboznámil ombudsmana o tejto žiadosti o odôvodnenie dovolenky počas dvojstranných rozhovorov, ktoré sa s ním uskutočnili 25. a 26. júla 2019, hoci tak mohol urobiť.
- 207 V dôsledku toho treba konštatovať, že žalobca sa nedomnieval, že by žiadosť o odôvodnenie dovolenky z 24. júla 2017 predstavovala nepriamy dôkaz psychického obťažovania voči nemu, ale že sa domnieval, že to tak bolo v prípade zaslania aktualizovaného výpisu nároku na dovolenku z 27. júla 2017.
- 208 V druhom rade treba tiež uviesť, že žalobca sa vrátil z dovolenky oneskorene v máji 2017 a že toto správanie zopakoval v auguste 2017 bez toho, aby dodržal vnútorné pravidlá týkajúce sa žiadostí o dovolenku.
- 209 V treťom rade treba konštatovať, že bez toho, aby bola dotknutá povinnosť náležitej starostlivosti, a najmä povinnosť obozretnosti uvedená v bode 197 vyššie, počas čakania na závery ombudsmana ani články 1 a 31 Charty, ani článok 12a služobného poriadku a v prejednávanej veci ani ustanovenia prílohy IX OPLAN a kódexu správania neukladali misii povinnosť vyňať žalobcu z postupov riadenia ľudských zdrojov misie len z dôvodu, že voči vedúcemu misie a jeho zástupcovi podal podnety vo veci psychického obťažovania.

- 210 Podnety z 28. marca a 17. júla 2017 tak nemohli brániť tomu, aby personálne oddelenie pod dohľadom vedúceho misie a jeho zástupcu zaslalo žalobcovi 27. júla 2017 formulár obsahujúci aktualizovaný výpis nároku na dovolenku, a to po dňoch nepovolenej neprítomnosti na pracovisku 29. a 30. júna 2017, preto, lebo takýto dokument je v zásade nevyhnutný na presné oboznámenie sa s nárokom dotknutého zamestnanca na dovolenku za zvyšok prebiehajúceho roka.
- 211 V dôsledku toho skutočnosť, že personálne oddelenie zaslalo žalobcovi 27. júla 2017 aktualizovaný výpis nároku na dovolenku, nemožno samo osebe považovať za akt, ktorý by bol neprimeraný alebo hodný kritiky a ktorý by bol nepriamym dôkazom psychického obťažovania voči jeho osobe, takže štvrtú časť treba zamietnuť ako nedôvodnú.
- *O celkovom a kontextovom posúdení konania, ktoré žalobca vytýka vedúcemu misie a jeho zástupcovi*
- 212 V súlade s judikatúrou citovanou v bode 135 vyššie prináleží Všeobecnému súdu, aby vykonal celkové a kontextové posúdenie prejavov správania, ktoré žalobca vytýka vedúcemu misie a jeho zástupcovi.
- 213 V tejto súvislosti z e-mailu, ktorý zaslal vedúci misie žalobcovi 6. apríla 2017 vyplýva, že vedúci misie oznámil talianskym orgánom a COC svoje želanie dosiahnuť návrat žalobcu do domovskej krajiny z dôvodu straty dôvery spojenej s údajnými porušeniami profesijného tajomstva zo strany žalobcu.
- 214 Je pravda, že článok 8 prílohy IX OPLAN umožňuje vedúcemu misie ukončiť vyslanie zamestnanca pred stanoveným dňom skončenia vyslania, najmä z disciplinárnych dôvodov, v súlade s kódexom správania alebo z dôvodu neschopnosti dotknutého zamestnanca dodržiavať základné požiadavky misie.
- 215 Zo spisu však nevyplýva, že by misia požiadala talianske orgány o ukončenie vyslania žalobcu pred dňom skončenia vyslania ani to, že by začala postup stanovený v článku 8 prílohy IX OPLAN.
- 216 V odpovedi na otázku na pojednávaní totiž misia spresnila, že proces predčasného ukončenia vyslania stanovený v článku 8 prílohy IX OPLAN predstavuje určitú administratívnu záťaž a vyžaduje zriadenie výboru, ktorý by bol poverený posúdením situácie dotknutého zamestnanca, ako aj dôvodov, pre ktoré vedúci misie zvažuje predčasné ukončenie jeho vyslania.
- 217 Celkové pracovné prostredie, v ktorom sa prejavovali skutočnosti uvádzané žalobcom, sa tak vyznačovalo úmyslom vedúceho misie, ako vyplýva z e-mailu zo 6. apríla 2017 citovaného v bode 213 vyššie, vytvoriť si odstup od žalobcu bez toho však, aby sa uplatnil postup stanovený v článku 8 prílohy IX OPLAN.
- 218 Na jednej strane existencia takéhoto kontextu mohla potvrdiť hodnotenie zo strany žalobcu, pokiaľ ide o skutky vytýkané vedúcemu misie a jeho zástupcovi v rámci druhej a tretej časti, o ktorých Všeobecný súd rozhodol, že predstavujú nepriame dôkazy psychického obťažovania. Na druhej strane skutočnosti, ktoré žalobca vytýka vedúcemu misie a jeho zástupcovi v rámci prvej a štvrtej časti, o ktorých Všeobecný súd rozhodol, že nepriame dôkazy posudzované samostatne nepredstavujú psychického obťažovania, sa mohli ako také javiť vzhľadom na uvedený kontext, a to najmä z dôvodu, že všetky tieto skutočnosti nastali v obmedzenom časovom období.

219 V dôsledku toho je žalobca oprávnený tvrdiť, že misia tým, že nezačala administratívne vyšetrovanie v nadväznosti na jeho obvinenia z psychického obťažovania, porušila článok 1 a článok 31 ods. 1 Charty, ako aj článok 12a služobného poriadku, a prvému žalobnému dôvodu treba vyhovieť v celom rozsahu.

O druhom žalobnom dôvode založenom na porušení práva na riadnu správu vecí verejných a povinnosti starostlivosti

220 V rámci tohto žalobného dôvodu žalobca tvrdí, že tri údajné porušenia, ktoré sú vymenované v bode 79 vyššie a ktoré pre potreby tohto rozsudku treba považovať za časti žalobného dôvodu na podporu tohto žalobného dôvodu, predstavujú porušenie práva na riadnu správu vecí verejných a povinnosti starostlivosti.

221 Misia spochybňuje dôvodnosť tvrdení žalobcu.

222 Pred preskúmaním týchto troch častí je potrebné, aby Všeobecný súd posúdil, či sa žalobca môže účinne dovolávať porušenia povinnosti starostlivosti, a ak áno, či sa obsah tejto povinnosti odlišuje od práva na riadnu správu vecí verejných.

– O uplatniteľnosti povinnosti starostlivosti na spor

223 Treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry povinnosť starostlivosti, ktorú má administratíva voči svojim zamestnancom, vyjadruje rovnováhu vzájomných práv a povinností, ktoré služobný poriadok vytvoril vo vzťahoch medzi zamestnancami verejnej služby a administratívou. V spojení so zásadou riadnej správy vecí verejných táto rovnováha najmä znamená, že administratíva pri rozhodovaní o situácii úradníka prihliada na všetky skutočnosti, ktoré by mohli ovplyvniť jej rozhodnutie, a pritom zohľadňuje nielen záujem služby, ale aj záujem dotknutého úradníka [pozri uznesenie z 31. marca 2022, Barata/Parlament, C-305/21 P, neuvverejnené, EU:C:2022:253, body 7 a 8 (stanovisko generálneho advokáta, bod 14 a citovanú judikatúru)].

224 Ako však vyplýva z bodov 125 až 129 vyššie, zásada rovnosti zaobchádzania vyžaduje, aby sa na zamestnancov z členských štátov vyslaných do takej inštitúcie, orgánu, úradu alebo agentúry, akým je misia, analogicky uplatnili niektoré ustanovenia služobného poriadku a judikatúry, ktoré sú špecifické pre oblasť verejnej služby Únie, ak sa títo zamestnanci nachádzajú v situácii porovnateľnej so situáciou zamestnancov, na ktorých sa vzťahuje služobný poriadok, a rozdielna situácia jedných a druhých nemôže objektívne odôvodniť, aby prví uvedení zamestnanci pri výkone svojich funkcií na mieste pôsobenia nepožívali rovnakú úroveň a rovnaké pravidlá ochrany ako druhí uvedení zamestnanci.

225 Platí to najmä pre povinnosť starostlivosti inštitúcie, orgánu, úradu alebo agentúry Únie, ktorá je zamestnávateľom vo vzťahu k jej úradníkom a zamestnancom (pozri v tomto zmysle rozsudok z 18. novembra 2020, H/Rada, T-271/10 RENV II, EU:T:2020:548, bod 105 a citovanú judikatúru).

226 V dôsledku toho sa žalobca môže účinne dovolávať povinnosti starostlivosti.

– *O rozsahu povinnosti starostlivosti a práva na riadnu správu vecí verejných*

- 227 Treba pripomenúť, že žalobca sa v rámci prvej časti v podstate sťažuje na to, že misia nevybavila jeho sťažnosti z 8. marca 2017 a jeho podnety z 28. marca a 17. júla 2017 v primeranej lehote, v rámci druhej časti sa sťažuje, že nevedela o zisteniach a odporúčaní obsiahnutých v správe z 29. júla 2017, a v rámci tretej časti žalobného dôvodu, že misia nevyhovela odporúčaniam ombudsmana.
- 228 V tejto súvislosti sa v článku 41 ods. 1 Charty uvádza, že každý má právo, aby inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie vybavovali jeho záležitosti neustranne, spravodlivo a v primeranej lehote. Okrem toho článok 41 ods. 2 písm. a) Charty stanovuje, že právo na riadnu správu vecí verejných zahŕňa najmä právo každého na vypočutie pred prijatím akéhokoľvek individuálneho opatrenia, ktoré by sa ho mohlo nepriaznivo dotýkať.
- 229 Naproti tomu povinnosť starostlivosti, ako je definovaná judikatúrou, neuvádza povinnosť inštitúcie, orgánu, úradu alebo agentúry Únie, ktorá je zamestnávateľom, rozhodnúť o situácii alebo žiadosti ich zamestnancov v primeranej lehote alebo po ich vypočutí, ani konkrétne povinnosť riadiť sa odporúčaniami, ktoré poskytol ombudsman a ktoré boli navrhnuté v nadväznosti na sťažnosť na psychické obťažovanie.
- 230 Okrem toho z judikatúry nevyplýva priama alebo výslovná súvislosť medzi povinnosťou starostlivosti na jednej strane a povinnosťou prešetriť žiadosť, najmä sťažnosť na psychické obťažovanie, v primeranej lehote, právom byť vypočutý a prípadnou povinnosťou riadiť sa odporúčaniami, ktoré poskytol ombudsman a ktoré boli navrhnuté v nadväznosti na sťažnosť na psychické obťažovanie.
- 231 Je pravda, že z judikatúry vyplýva, že povinnosť starostlivosti zodpovedá prísnejšej zodpovednosti voči inštitúciám, orgánom, úradom alebo agentúram Únie, ak konajú ako zamestnávateľia (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 14. decembra 2022, SU/AEAPP, T-296/21, EU:T:2022:808, bod 73 a citovanú judikatúru).
- 232 V prejednávanej veci však žalobca nespresnil povahu povinností, ktoré má misia v prejednávanej veci na základe povinnosti starostlivosti a ktoré by boli odlišné od povinností vyplývajúcich z práva na riadnu správu vecí verejných.
- 233 Treba preto konštatovať, že tento žalobný dôvod v rozsahu, v akom je založený na prípadnom porušení povinnosti starostlivosti, nie je doplnený dostatočnými spresneniami na posúdenie jeho dôvodnosti, a preto musí byť zamietnutý ako nedostatočne presný a neprípustný v súlade s článkom 76 písm. d) rokovacieho poriadku.

– *O prvej časti založenej na nevybavení sťažností z 8. marca 2017 a podnetov z 28. marca a 17. júla 2017 v primeranej lehote*

- 234 V rámci tejto časti žalobca v podstate tvrdí, že misia sa nezaoberala jeho sťažnosťami z 8. marca 2017 a jeho podnetmi z 28. marca a 17. júla 2017 v primeranej lehote, hoci jej vec bola predložená už v marci 2017, ombudsman vydal svoju správu 29. júla 2017 a že misia žalobcovi odpovedala až 10. apríla 2018.

- 235 V prvom rade treba pripomenúť, že žalobca zaslal 8. marca 2017 vedúcemu misie dve sťažnosti, z toho jednu na psychické obťažovanie zo strany spolupracovníka predtým, ako 28. marca 2017 podal COC podnet, aby tieto dve sťažnosti prešetril.
- 236 Konanie o prvej sťažnosti z 8. marca 2017 na psychické obťažovanie bolo pritom zástupcom vedúceho misie uzavreté bez prijatia ďalších opatrení, o čom bol žalobca informovaný e-mailom z 24. marca 2017.
- 237 Nemožno sa teda domnievať, že by táto prvá sťažnosť nebola prejednaná v primeranej lehote.
- 238 Ďalej, pokiaľ ide o druhú sťažnosť z 8. marca 2017, z dokumentov predložených misiou vyplýva, že 20. marca 2017 vedúci misie požiadal COC o uplatnenie článku 10 kódexu správania s cieľom, aby zástupca COC neodvolateľne prevzal prešetrenie tejto sťažnosti, s čím COC súhlasil a o čom bol žalobca informovaný 30. marca 2017. Dňa 24. apríla 2017 zástupca COC vydal predbežnú vyšetrovaciu správu a e-mailom z 15. mája 2017 informoval vedúceho misie, že v súlade s kódexom správania sa rozhodlo, že s touto sťažnosťou sa naloží ako otázkou riadenia bez toho, aby bolo začaté formálne disciplinárne konanie.
- 239 Konkrétne týmto e-mailom zástupca COC pripomenul vedúcemu misie potrebu, aby všetci členovia misie dodržiavali uplatniteľné ustanovenia v oblasti bezpečnosti, a požiadal ho, aby dohliadal na dodržiavanie tejto povinnosti.
- 240 Žalobca bol 29. mája 2017 telefonicky informovaný o výsledku druhej sťažnosti z 8. marca 2017, takže sa nemožno ani domnievať, že by lehota na vybavenie tejto sťažnosti, ktorá trvala o niečo viac ako dva mesiace, bola neprimeraná.
- 241 V druhom rade žalobca 28. marca 2017 zaslal prvý podnet, aby COC zabezpečil prešetrenie dvoch sťažností z 8. marca 2017.
- 242 Pokiaľ však ide o druhú sťažnosť z 8. marca 2017, z bodu 238 vyššie vyplýva, že o nej k 28. marcu 2017 prebiehalo vyšetrovanie a že ju zástupca 15. mája 2017 skutočne prešetril.
- 243 V dôsledku toho nebolo potrebné, aby COC zasahoval do vybavovania tejto sťažnosti, a to tým skôr, že z kódexu správania nevyplýva, že by COC mal takúto výsadu vo vzťahu k podnetom, ktoré boli predložené vedúcemu misie alebo jeho zástupcovi.
- 244 Napokon, pokiaľ ide o prvú sťažnosť z 8. marca 2017 týkajúcu sa psychického obťažovania, z ustanovení kódexu správania nevyplýva ani to, že by mal COC možnosť zmeniť rozhodnutie vedúceho misie alebo jeho zástupcu uzavrieť konanie o sťažnosti zamestnanca týkajúcej sa prípadného porušenia bezpečnostných pravidiel uplatniteľných na misiu bez prijatia ďalších opatrení.
- 245 V dôsledku toho podnet z 28. marca 2017, ktorého cieľom bolo obrátiť sa na COC s prvou sťažnosťou z 8. marca 2017, nemohol mať za následok opätovné začatie plynutia lehoty na vykonanie vyšetrovania.
- 246 V treťom rade, pokiaľ ide o podnet zo 17. júla 2017 podaný žalobcom COC z dôvodu psychického obťažovania voči jeho osobe zo strany vedúceho misie a jeho zástupcu, treba pripomenúť, že žalobca bol 20. júla 2017 informovaný o príchode ombudsmana v priebehu nasledujúceho týždňa a že ombudsman vypracoval svoju správu 29. júla 2017.

- 247 Závery ombudsmana konkrétne odporúčali nezačať v danom štádiu formálne vyšetrowanie, ako ho predpokladá kódex správania, a to v súlade s možnosťou stanovenou v článku 11 písm. b) tohto kódexu, ktorá misii umožňuje vybaviť oznámenie ako otázku riadenia bez toho, aby vykonala formálne disciplinárne konanie, a v prípade potreby ho podrobiť mediačnému konaniu.
- 248 Za týchto podmienok treba konštatovať, že podnet zo 17. júla 2017 na psychické obťažovanie bol predmetom prvého vyšetrowania, ktoré bolo ukončené 29. júla 2017, a že lehota na vykonanie tohto vyšetrowania nebola neprimeraná.
- 249 V dôsledku toho treba prvú časť tohto žalobného dôvodu zamietnuť ako nedôvodnú.
- *O druhej časti založenej na neoznámení zistení a odporúčania obsiahnutých v správe z 29. júla 2017 žalobcovi*
- 250 V rámci tejto časti žalobca vytyka misii, že mu neoznámila zistenia a odporúčanie uvedené v správe z 29. júla 2017.
- 251 V tejto súvislosti z judikatúry vyplýva, že v rámci vyšetrowania žiadosti o pomoc alebo sťažnosti na psychické obťažovanie sa údajná obeť takéhoto obťažovania môže dovolávať práva byť vypočutá na základe zásady riadnej správy vecí verejných (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. júna 2020, SEAE/De Loecker, C-187/19 P, EU:C:2020:444, bod 66 a citovanú judikatúru).
- 252 Konkrétne článok 41 v odseku 2 stanovuje, že právo na riadnu správu vecí verejných zahŕňa najmä právo každého na vypočutie pred prijatím akéhokoľvek individuálneho opatrenia, ktoré by sa ho mohlo nepriaznivo dotýkať, právo každého na prístup k spisu, ktorý sa ho týka, za predpokladu dodržiavania oprávnených záujmov dôvernosti a služobného a obchodného tajomstva, ako aj povinnosť administratívy odôvodniť svoje rozhodnutia.
- 253 Presnejšie, právo byť vypočutý zaručuje každému možnosť účelne a efektívne oznámiť svoj názor v priebehu správneho konania, a to skôr, ako bude prijaté akékoľvek rozhodnutie, ktoré môže nepriaznivo ovplyvniť jeho záujmy (pozri rozsudok z 25. júna 2020, HF/Parlament, C-570/18 P, EU:C:2020:490, bod 58 a citovanú judikatúru).
- 254 Z judikatúry teda vyplýva, že v rámci sporu vo veci obťažovania týkajúceho sa úradníkov alebo zamestnancov Únie je osoba, ktorá podala sťažnosť vo veci obťažovania oprávnená na účely účinného predloženia svojich pripomienok dotknutej inštitúcii predtým, ako táto inštitúcia prijme rozhodnutie, získať aspoň zhrnutie výpovedí osoby obvinenej z obťažovania a jednotlivých svedkov vypočutých v priebehu vyšetrowania, pričom k poskytnutiu tohto zhrnutia musí prípadne dôjsť v súlade so zásadou dôvernosti (pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. júna 2020, HF/Parlament, C-570/18 P, EU:C:2020:490, bod 60 a citovanú judikatúru).
- 255 Tak je to v prípade, ak boli tieto výpovede použité v správe predloženej orgánu, ktorý prijal rozhodnutie nevyhovieť sťažnosti a ktorá obsahovala odporúčania, na ktorých tento orgán založil svoje rozhodnutie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. júna 2020, HF/Parlament, C-570/18 P, EU:C:2020:490, bod 60 a citovanú judikatúru).
- 256 Na účely zaručenia dôvernosti svedeckých výpovedí a cieľov, ktoré táto dôvernosť chráni, možno použiť určité techniky, ako je anonymizácia alebo dokonca sprístupnenie podstaty svedeckých výpovedí vo forme zhrnutia alebo tiež skrytie určitých častí obsahu svedeckých výpovedí, pričom sa ale zároveň zabezpečí, aby sa úradník alebo zamestnanec, ktorý podal žiadosť o pomoc pre

psychické obťažovanie pred prijatím rozhodnutia, ktoré mu spôsobuje ujmu, účinne vypočul (pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. júna 2020, HF/Parlament, C-570/18 P, EU:C:2020:490, bod 66 a citovanú judikatúru).

257 V prejednávanej veci je nesporné, že hoci bol žalobca skutočne vypočutý ombudsmanom počas jeho návštevy na mieste 25. a 26. júla 2017, nevedel ani o obsahu vyhlásení vedúceho misie a jeho zástupcu ani o obsahu vyhlásení ostatných svedkov vypočutých ombudsmanom.

258 Okrem toho nie je sporné ani to, že žalobca nevedel o odporúčaní, ktoré mal ombudsman v úmysle predložiť COC.

259 Keďže však COC prijal rozhodnutie z 10. apríla 2018 na základe správy z 29. júla 2017 a vzhľadom na odporúčanie, ktoré bolo v nej obsiahnuté, mal zabezpečiť dodržanie práva žalobcu byť vypočutý tým, že mu mal poskytnúť príležitosť predložiť svoje pripomienky k tejto správe a prípadne poskytnúť dodatočné informácie pred prijatím tohto rozhodnutia. Vypočutie žalobcu totiž mohlo viesť COC k prijatiu odlišného záveru, a to rozhodnutia začať administratívne vyšetrovanie (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. júna 2020, SEAE/De Loecker, C-187/19 P, EU:C:2020:444, bod 73).

260 Okrem toho, ak by bol žalobca informovaný o odporúčaní ombudsmana uvedenom v správe z 29. júla 2017, mohol po tom, čo by skonštatoval nevykonanie tohto odporúčania, dovoľávať sa ho voči misii, najmä na účely napadnutia rozhodnutia, ktorým sa zamietlo začatie predbežného alebo disciplinárneho vyšetrovania, o ktorom sa dozvedel až 10. apríla 2018.

261 V dôsledku toho žalobca dôvodne tvrdí, že misia porušila právo na riadnu správu vecí verejných tým, že mu neoznámila zistenia a odporúčanie obsiahnuté v správe z 29. júla 2017, a to prinajmenšom vo forme anonymizovaného zhrnutia, aby mohol účinne formulovať pripomienky k obsahu tohto dokumentu predtým, ako COC prijme rozhodnutie o opatreniach, ktoré treba prijať v nadväznosti na uvedené zistenia a uvedené odporúčanie týkajúce sa podnetov z 28. marca a 17. júla 2017.

262 Je pravda, že misia tvrdí, že vedúci misie nedostal správu z 29. júla 2017, takže misia nemohla oznámiť túto správu žalobcovi.

263 Aj za predpokladu, že by táto okolnosť bola pravdivá, nemá vplyv na to, či porušenia uvedené v bode 261 vyššie možno pripísať misii, keďže z bodov 78 až 87 vyššie vyplýva, že rozhodnutia, ktoré prijal COC voči žalobcovi na základe kódexu správania, môžu založiť zodpovednosť misie.

264 Za týchto podmienok je druhej časti druhého žalobného dôvodu potrebné vyhovieť.

– *O tretej časti založenej na nevykonaní odporúčania ombudsmana*

265 V rámci tejto časti žalobca misii vytýka, že nevykonala odporúčanie ombudsmana, ktoré spočíva v poskytnutí času na upokojenie situácie, najmä jeho pridelením do Bruselu.

266 V tejto súvislosti z preskúmania prvého žalobného dôvodu vyplýva, že žalobca dôvodne tvrdí, že porušenia vytýkané vedúcemu misie a jeho zástupcovi v rámci štyroch častí tvoriacich tento žalobný dôvod predstavujú nepriame dôkazy psychického obťažovania, ktoré odôvodňovali začatie administratívneho vyšetrovania s cieľom preukázať ich dôvodnosť.

- 267 Z judikatúry citovanej v bode 138 vyššie však vyplýva, že keď je zamestnávateľskému orgánu predložená žiadosť o pomoc, musí na základe povinnosti poskytnúť pomoc, ak tento orgán zistí udalosť, ktorá je nezlučiteľná s riadnym a nerušeným výkonom služby, nielen reagovať s rýchlou a starostlivosťou, ktoré si vyžadujú okolnosti prejednávanej veci s cieľom zistiť skutkový stav, ale aj prijať vhodné opatrenia, ak úradník alebo zamestnanec, ktorý žiada o jeho ochranu, predloží *prima facie* dôkaz o existencii útokov, o ktorých tvrdí, že je ním vystavený.
- 268 Táto povinnosť poskytnúť pomoc predstavuje inú formu povinnosti náležitej starostlivosti, ktorá vyplýva z práva na riadnu správu vecí verejných a ktoré ukladá inštitúciám, orgánom, úradom a agentúram Únie povinnosť konať starostlivo a obozretne pri preskúvaní všetkých relevantných okolností danej veci (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. júna 2022, SGL Carbon a i./Komisia, C-65/21 P a C-73/21 P až C-75/21 P, EU:C:2022:470, body 30 a 31 a citovanú judikatúru).
- 269 Keďže v prejednávanej veci z preskúmania prvého žalobného dôvodu vyplýva, že žalobca predložil *prima facie* dôkaz o psychickom obťažovaní, na ktoré sa sťažoval, misia mala na jednej strane začať v súlade s kódexom správania predbežné alebo disciplinárne vyšetrovanie s cieľom preukázať existenciu tohto obťažovania a na druhej strane chrániť žalobcu, prípadne jeho dočasným pridelením, ktoré by ho zbavilo priamej právomoci vedúceho misie a jeho zástupcu, v prípade, že by nebolo prijaté iné, vhodnejšie opatrenie na zabezpečenie tejto dočasnej ochrany.
- 270 V tejto súvislosti misia nemôže dôvodne tvrdiť, že z praktických dôvodov nemohla dočasne prideliť žalobcu do Bruselu, keďže tak z článku 6 ods. 3 rozhodnutia 2012/392, ako aj z jej organizačnej štruktúry vyplýva, že má „podporný útvar“ nachádzajúci sa v tomto meste.
- 271 Za týchto okolností je potrebné vyhovieť aj tretej časti druhého žalobného dôvodu.

[omissis]

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (deviata komora)

rozhodol takto:

- 1. Návrhy na zrušenie rozhodnutia z 28. apríla 2022, ktorými EUCAP Sahel Niger odmietla žiadosť pána Marca Montanariho o náhradu škody zo 4. februára 2022 sú prípustné.**
- 2. EUCAP Sahel Niger je povinná zaplatiť pánovi Montanarimu sumu vo výške 6 000 eur.**
- 3. EUCAP Sahel Niger je povinná nahradiť trovy konania.**
- 4. V zostávajúcej časti sa žaloba zamieta.**

Truchot

Kanninen

Perišin

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 17. júla 2024.

Podpisy